ՆՈՅՄԵՐՈ 1898

1883 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 8 ԲԼՆՃԵԼՆՊԻՀ

ԵԼՑԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

ԹԷՐՃԷՍԱՆԸ ԷՖԲԵԱՐ

ՄԵՎԱՏՏԸ ԲՈԼՈՐԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՀԱՄԻ ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՑԱԹԼԱՐԸ

ԷՄԷՀԻՄԻՏԷ 20 ՂՐՈՒՇՏԱՆ

ՄԹԱՄՊՕԼ ԻԶԻՒՆ

Պէր սէնէլիք . . . . . 200 ՂՐՇ.
Ալթը այլըգ . . . . . 105 »
Իւշ այլըգ . . . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻԶԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պէր սէնէլիք . . . . . 240 ՂՐՇ.
Ալթը այլըգ . . . . . 125 »

40 ԲԱՐԱ.

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՑԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչիւն

1 վէ 2 վէ ճիւնմի սահիֆէյէ . . 8 ՂՐՇ.
Միւնմիւ սահիֆէյէ . . . . 2 »

Իթթար. Պանգա, Շիրքէթ՝ վէ ու�մուրը սարրաֆիկյէյէ այիա իլանաթ.

2 վէ ճիւնմիւ սահիֆէլէրէ . . 6 ՂՐՇ.
Միւնմիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »

Զիյատէ միւատէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր։

Մէվատտը նաֆիսյա տայիր պէնա-էր մէճմանէն գապուլ օլունաճագ վէ ատրմ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր։

40 ԲԱՐԱ.

Իտարէխանէսի, հէյէթը թահրիրիկէսի վէ մաթպասը, Սթամպօլտա Պաղը Ալի ճատտէսինէ Նումէրօ 20 խանէսի տիր։ — Կազէթանըն ուսմուրը իտարէ վէ թահրիրիկէսինէ այիա քեաֆիֆէի մէվատտ հագգընտա Միւսիրի կազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճալը կիպի, քեաֆիֆի մէքեաթիպլին տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր։

ԿԻՒՆԼԻԻՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Տիւնքի Լէոֆրէսին պէյանընա կէօրէ, Բուրէ Պուրա կազէթասը՝ Սուտան վուգուաթլարընտան տօլայը կէօյա պիր տօսթընտան ախզ էյլէտիկինի բիվայէթէն, Լօրտ Տիւֆրին իլէ Պապը Ալի արասընտա պէրվէճէնը աթի պիր մուգավէլէնամէ իւգէրինէ իճրան միւդաքէրէ օլընտըղընը պէյան իթմիշ տիր։

«Պիրինճի մատտէ։— Զաթը հաղրէթը Շէհրիեարի՝ պիլճիւմէ մուահէտաթ վէ հուգուգը թարիիսիէ մուճիպինճէ Մըսրը իւգէրինէ օլան պիլճիւմէ հուգուգը հիւքիւմանիսինի Գրալիցա հաղրէթլէրինէ թէրք իտէր։ — Իքինճի մատտէ։— Գրալիցա հաղրէթլէրի՝ խթիգրազ թէրհնաթը օլան վէրիլիէրին ֆէսխինէն նէյէթ իտէն պիլճիւմէ մէսուլյէթլէրտէն վէ եախոտ իրատէի Շահանէ իլէ միւսաատէ օլունմուշ օլան խթիգրազաթը Մրսրիէ ագտընտան տէվէթը Օսմանիէյէ խապէթ իտէն մէսուլյէթլէրտէն Զաթը հաղրէթը բահիշահիի պէրի գրլար։— Իչինճի մատտէ։— Մըսրրտա տինը հիւքիւմէթ՝ երինէ տինը խալամ օլաճագ վէ տիկէր հէր մեզհէպ տէ քէմալը սէրպէսթիյէ նաիլ պուլընաճագ տըր։

«Տէօրտինճիւ մատտէ։—Վէրկիլէր հանկը տուլյունաթ իչիւն թէրհին օլունմուշ իսկ, օ տուլյունաթ թէսվիյէ օլունտրգտան սօնրա զաթը հաղրէթը Շէհրիյորիէ իթասը լազըմ կէլէճէք օլան վէրկիլէրէ մահսուսպէն Գրալիցա հաղրէթլէրի տէվէթը Օսմանիէյէ 15 միլեոն ինկիլիզ լիրասը թէէտիյէ իթմէյէ թէահհիւտ իտէր։ Գու մէպլաղ պիր միւխթէլիֆ գոմիսիօնա թէէտիյէ օլունաճագ վէ մէմալիքը Օսմանիէյէտէ չլմէնտը-ֆէր վէ եօլլար եաբմաղա գուլանըլաճագ տըր։»

Լէոֆրէս՝ գու ղարիպ ֆիգրայը նագլ իթտիքտէն սօնրա, գու հիքեայէտե հիչ պիր սահիհ նոգթա օլմատըղընը, վէ անը թէքզիպէ մէմուր օլտուղընը պէյան իթմիշ տիր։

—

Ֆիլիպէտէն իչար օլունտըղընա կէօրէ, Շարգի Բումէլի վալիսի Ալէգօ բաշա հաղրէթլէրի Բոտօպտա հէնուզ արզը իթասաթ իթմէմիշ օլան գարիյէլէր մէսէլէսի իւզէրինէ Տէբսաատէթտէքի սէֆարէթլէրին նաղարը տիգգաթլարընը երէնտէն ճէլզլ էյլէմէլէրինի Ֆիլիպէտէ մուզիմ էճնէպի գօնսօլօսլարընա բէճա իթմիշ, վէ մէսէլէի մէզքիւրէյէ տաիր պիր թագըմ էվրագը՝ մուսիլէյհիմ գօնսօլօսլարա թէպլիդ էյլէմիշ տիր։

—

Մէարիֆ նազրը Մուսթաֆա բաշա վէ Լիվգաֆի նազրը Քեամիլ բաշա հաղարաթընը պէճաիլը մէմուրիյէթլէրի վուգու պուլաճաղը հագգընտա պիր բիվայէթ տէվէրան իթմէքտէ օլտուղընը տիւնքի Մէֆքէօր եազըյը։

Կազէթաի մէզքիւր՝ պատէհու պէրվէճէհը աթի տիյօր։

«Խարիճիէ նազրը բաշա հաղրէթլէրինին քեամիլէն քէսպը ապիյէթ իտերէք պու կիւն (տիւն) մագամը մէմուրիյէթինէ տէվամէ պաշլամաը միւհիմմէլ իսկ տէ, զանն օլունտուղընա կէօրէ, միւշարէլէյհին թէրքը մէմուրիյէթ իթմէք գարարը գաթի տիր։»

Պու սապահքի Վ-էն տախի չէօյլէ եազըյը։

«Պաղը էվրագը հավատիս՝ Ալրիֆի բաշա հաղրէթլէրինին իսթիֆա էյլէմէքտէ պուլունուրգ-լարընը վէ թէրճէման Մինիր էֆէնտինին տաիրէի նէզարէթը խարիճիյէտէ պիր իչէ թային իլէ իիրաճ օլունաճաղընը եազմըշլար իսկ տէ, պէօյլէ չէյլերին վուգուր բէսմիսինտէն էվվէլ սըհհէթինէ իթիմատ օլունմայաճաղը տէրքեար տըր։»

—

Գահիրէտէն իչար օլունտըղընա կէօրէ, պիր էլինտէ բէվօլվէր վէ տիկէր էլինտէ գրլըճ օլտուղու հալտէ ժէնէրալ Հիքսին ճէսէտի պուլունտրգընը Մըսրը հիւքիւմէթի խապէր ալմըշ տըր։

—

Մ. Կլատսթօնըն մախտումը Մ. Հէրպէրթի Կլատսթօն՝ ինկիլթէրատա Լիտս չէհրինտէ իյրատ իթտիյի պիր նութգատա, Սուտան ահվալինտէն պահս իյէ «Սուտան սէֆէրի՝ պէնիմ էֆքեարլըմա պէօյիւք պիր խաթա օլտու։ Ինկիլթէրրա դապինէթօտը պունու թէչվիգ իթմէմիշ վէ հաթթա Հիքս բաշանընը գօմանտասընտա պուլունան օրտուտա խթիխտամ օլունմագ իւզրէ ինկիլիզ զապիթլէրինէ միւսաատ օլունմամըշ իտի։ Պէնիմ զանընըմճա, պու կիւնքի կիւնտէ թէտաֆիի հարէքէթտէ պուլունարագ ահվալը աթիյէյ մունթազէր օլմաըյը։ Ինկիլթէրրա իչին հիչ պիր ֆաիտէսի օլմայան վէ պիգի Աֆրիգա չէօլէրինէ տիւշիւրէճէք օլան ագրպէթի գայէթլէ մէճճուլ չու հարէքէթը տաքրիյէտէն սապընմաը յըզ» տէմիշ տիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս գ-ֆէնեաը Բուրֆինտան մանիպամբը Բէրլին օրտանա Շէքէրօֆլար ուրը։

Բարիզ 19 դեկտ.

Օսնթայրն պիլա մուխալէֆէթ Ֆրանսըզ ասաքիրի թարաֆընտան գապթ ու իշղալ օլունտըղը բիվայէթ օլանույը։

Զանն օլունտուղընա կէօրէ, ինկիլթէրրա՝ մէզգիի մէզքիւրընը գապթ ու իշղարընտան սօնրա թէվասութ իտէճէք տիր։

Պէլկրատ 19 դեկտ.

Բիվայէթ կէօրէ, իսմանը ալխիրէ տաիր իճրա օլունան թահգիգաթ նէթիճէսի օլարագ Բուսիանընը իշպու հարէքեաթը իսեանիյէտ հիչ պիր բարմաղը օլմատըղը թէպէյյիւն իթմիշտիր։

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏՄԷՐԳՆԹԱՅԻ ՎԷ ՆՕՐԹՀԸՆ ՕԻԿՈՒՐԹԱ ԴՈՒՄԲԱՆՆԱ ԼԱՐԸ

Տէրսաատէթտէ մուգիմ Մ. Ճօն Բօվլին թաթիրը թէէտիյաթ (սիւսբանսիօն) էյլէմէսի սէպէպիյլէ, գիրատէքի իմգա սահիպի՝ մէզքիւր գումբանեալարը իշղէրինտէ մումանէյի Մ. Ճօն Բօվլին եէրինէ գաիմ օլմաղա պատտէ մուհարբէր գումբանեալար թարաֆընտան մէեզունիյէթ պաղ էյլէմիշ տիր։

Դ. Ճ. Սերբէան

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—Պանգը Օսմանի միւտիրի վէ Բէմի իտարէսի մէճլիսի բէիսի Մ. Տըվօ ճէնապլէրի՝ խաքիրան Շահանէյէ արզը ուսպուտիյէթ վէ բէմի իտարէսինին թէչէքքիւլինի բէսմէն թէպլիգ էյլէմէք իւզրէ, կէչէն բաղար երթէսի կիւնի բէֆագաթընտա բանճիրի էֆէնտի պուլունընը հալտէ Մապէյնը Հիմայունա ազիմէթ էյլէմիշ իսկ տէ, զաթը հաղրէթը Բատիշահի՝ զիյատէսիյլէ մէշղուլ պուլունալարը հասէպի իլէ միշարէլէյհ ճէնապլէրինի անճագ տիւնքի կիւն իչիւն դապուլ պուլուրապիլէճէքլէրինի պէյան պուլուրմըշլար տըր։

—Պիր սէնէ միւտէթ 30 գատար հայտուտլարա մէսքեան վէ եէյէճէք թէատրիք իթմիշ օլմաղա մանունէն գալաթա սէրայընտա մահպուս պուլընան իզմիտտէ պիր չիֆթլիք սահիպի վէ քէնտի պէչ խրտմէթքեարը՝ էվվէլքի կիւն մուհաքէմէ օլունարագ 3էր սէնէ քիւրէք ճէզասընա հիւքմ օլունմուշտիր։

—

—Պանգ տը Գօնսթանթինօպլ թարաֆընտան մէզքիւր պանգատա կէչէն կիւն վուգու պուլան պիր իսթիխա հագգընտա վէրիլէն մալիւմաթա կէօրէ, իսթիլասը մէզքիւր 5276 լիրան Օսմանի իլէ 99 ղրշտան իպարէթ օլուպ, սանտրգքեարընն ագրապասընտան վէ պանգաի մէզքիւր մէճլիսը իտարէսի ադասընտան Մ. Ժօրժ Զարիֆի վէ Մ. Լէոնիտաս Զարիֆի վէ Մ. Նէկրօսթէպիրը սիւլիս մրգտարընը եանի 4000 լիրասընը տերհալ թէէտիյէ իթմիշ օլտրգլարը կիպի, պագը գալան 1276 լիրա վէ 99 ղրուշը տախի սանտրգքեարընն բէտերի վէ գալը թարաֆընտան թէէտիյէ օլունմուշ տըր։

—Մէճլիսը Մէարիֆ թարաֆընտան Թ. Հոֆէֆէ կազէթասը ալէյհինէ իգամէ օլունան պիր տավալը թէտգիգ իթմէք իւզրէ Շուրա—Տէվլէթտէ Սագրդ Ցավհանինէ էֆ. հաղրէթլէրինին թահթը բիյաէթինտէ պիր գօմիսիօն թէչէքքիւլ իթմիշ տիր։

—Մէճլիսը Մէարիֆ թարաֆընտան Թ. Հոֆէֆէ կազէթասը ալէյհինէ իգամէ օլունան պիր տավալը թէտգիգ իթմէք իւզրէ Շուրա—Տէվլէթտէ Սագրդ Ցավհանինէ էֆ. հաղրէթլէրինին թահթը բիյաէթինտէ պիր գօմիսիօն պէրքեարը մահալլի հիւքիւմէթի մարիֆէթիյլէ քէնտիսինէ իթա գէլընաճագ իմիշ։

—Հապսխանէի ուսմանտա պուլունան մահպուսին իլէ սասքիրին սուլյի թէհարիքի իչիւն հապսխանէի մէզքիւրատէ պու քէրրէ իչ գուլու աչըլըպ թուլումպալար վավ օլընմըշ տըր։

—Էվվէլքի կէճէ Ուն Գարանը քէօրբիսիսինէն ատէմին պիրի քէնտի քէնտինի տէնիզէ աթըպ պօղուլմուշ տըր։

—Ատալիատան այնան խուսուսի թէէկրաֆլարա կէօրէ, կէչէն ճումա կիւնիւ մահալը մէզքիւրտէ չէտիտ պիր ֆուրթունա զուհուրա կէլիպ, լիմանտա պուլունան 6 պէօյիւք սէֆինէ, 15 քիւչիւք սէֆինէ վէ պիր խայը մավունա դարգ օլմուշ տըր։ Ղարգ օլան սէֆինին թայֆալարը՝ գուրթարըլապիլէն 10 նէֆէրտէն մաատտ քեաֆիֆէսի տէ թէէֆ օլմուշլար տըր։ Մէզքիւր պօրա չէհրտէ տախի խասարաթը ազիմ յի մուճիպ օլմուշ տըր։

—Մէճլիսօրիւն գավլինճէ, զաթը հաղրէթը Բատիշահի կէչէն բաղար երթէսի կիւնի Մապէյն մէմուրինը մուաղզամասընտան պիր զաթը իզմիր վալիի սապզը Ալի բաշա հաղրէթլէրինին էրէնքէօյիւնտէ քեաին գօնաղընա իզամ պույուրարագ, բաշան միւշարէլէյհէ թէվզիճճիւհաթը Շահանէլէրինի իպրազ պույուրմըշլարընը։

—Ցիւն կէճէ պու սէնէ հէվման էմնալի հիչ կէօրիւմէմիք սուրէթտէ չէտիտ պիր նուտուս ֆուրթունասը զուհուրա կէլմիշ վէ կէրէք Մարմարա վէ կէրէք Ադտէնիզտէ սէֆինէճէ գազարար վուգուրը միւհիմմիլ պուլունմուշ իսկ տէ, հէնուզ մալիւմաթ ալընամամըշ տըր։

Իշպու ֆուրթունատա չէհրիմիզտէ պազը թահթարէրտէ վէ քիւհնէ տուվարլար երզգլարը վէ հաթթա գաարքէօյիւնտէ էսկի իբի խանէնին միւնէհտիմ օլտուղը իչիւտիլմիշ տիր։

—Խասքէօյ հարիգզէտէկեանընտան խասթա օլանլար իչիւն խուսուսի պիր խասթասանէ քիւշատ օլունաճագ իմիշ։

—Թ. Հոֆէֆ-ընն գավլինճէ, էսկի մէթալիք մէսքիւքեաթ՝ բէյ տէր բէյ թէտավիւլտէն գալարըլմասը իչիւն մալ սանտրգլարընը ճէմ իտիլմէքտէ, վէ պու խուսուս տախի չիմտիքի ուճագըզգէլմէթինէ սէպէպիյէթ վէրմէքտէ իմիշ։

—Խարբուրթա 60 քիլօմէթրօ մէսաֆէտէ քէպան-Մատէնի թէլէկրաֆ խաթթը խիթամ պուլուպ, մուհապէրաթա պէտ օլընմըշ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀՐԱՎԻՐ

ԱՌ. ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ.

Ազգային ժողովց ԺԶ. նիստը տեսի պիտի ունենայ յառաջիկայ ուրբաթ 9 դեկտեմբեր ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցի Ղալաթիոյ։

Ատեանը պիտի բացուի ժամ 7ին։

Հրաւիրեալ են Ազգ. Երեսփոխանք իրենց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ։

Մնամ ապօթարար

ի Դիմաց Ս. Պատրիարք Հօր

Փոխանորդ Նորին

ԳԷՈՐԳ Ծ. Վ. ՐՈՒՍՃՈՒԳԼԵԱՆ

6 դեկտ. 1883

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա. Տեղեկագիր Համաբակալութեան դիւանի ի վերայ Ազգ. Կեդրոնական Ելեւմտացուցին.

Բ. Խնդիր պարուց Ս. Աթոռոյն Երուսաղիմայ (դոնէթ).

Գ. Ընտրութիւն Ա. Ատենապետի և Գ. Ատենադպրի Ազգ. Ժողովոյ։

Ատենադպիր

Ց. ԳՈՒՐԳԷՆ

—

Տիւնքի կիւն կրօն. ժողով Բաթրիարքանէտէ իճթիմա իտէրէք, Բաթրիգ Ամէն. Տ. Ներսէս Սրբազան հաղրէթլէրի թարաֆընտան քէնտիսինէ թավսիյէ օլունան գատարքէօյ մէսէլէի մալիւմէսի իլէ մէշղուլ օլմուշ տըր։

Մէճլիսը մէզքիւր հէեէթի էվվէլճէ իսթիֆա իթմիշ իսկ տէ, Բաթրիգի միւշարիլէյհ հաղրէթլէրի պու իսթիֆայը գապուլ իթմէյիպ, պիր ազ վագրթ տահա մէմուրիյէթլէրինէ տեվամ իթմէլերի իչիւն իճրան նասիհաթ իթմէսինի Բաթրիգ մէքիլի Բուսճուգլեան Գեր. Տ. Գէորգ վարդապետ թավսիյէ իթմիշ օլտըղընան, կրօն. ժողով ազալարը տախի պու նասիհաթա իթթիպաէն, միւզաքէրէլէրինէ պիտտէվմ Այվազեան Գեր. Տ. Եղիշէ վարդապետ իլէ Արժ. Տ. Ոսկի քահանայը մէճլիսէ տավէթ իտէրէք, ագշամա գատար թահգիգաթը էվվէլյէ իճրա իթմիշլեր, վէ կէչէճէք չարշէնպիհ կիւնու եինէ իճթիմա իտէրէք պու մէսէլէ իլէ իշթիղալ իթմէյէ գարար վէրմիշլեր տիր։

* *

Պու էֆէնտիլէր բաղար կիւնիւ Մայր եկեղեցինին թաղ. խորհրդարանընա պիլագիմէ, օրատա իճրան թէֆթիշ իլէ, Լգնայեանընն քիլիսէտէ կէօմիւլմէսինէ քի՞մլեր սեպեպ օլորընը վէ պու իշի քի՞մլեր իճրա իթթիրտիկինի թահգիգ իտէճէքլէր, վէ իսիմլերինի զիքր իտերէք պիր բարբարթօ թանզիմլի կէլէճէք իճթիմատ գաղ. ժողովա արզ էյլէյէճէքլէր տիր։ Օ զէման մէճլիսը մէզքիւր՝ զիքր օլունան բարբարթօ մուճիպինճէ իշչ պիր գարար վէրէճէք տիր։

* *

Տիւն գաղ. ժողով տախի պիլիճթիմա Պապը Ալի իլէ օլան պազը մէսաիլի վէ տիկէր մէվատտը մահալլիյէյի թահթը միւզաքէրէյէ ալմըշ տըր։

* *

Մէճլիսը մէզքիւր՝ միւթէվէֆա էֆէնտիանընն պիլա բուխաթ Մայր եկեղեցիսէ տէֆն օլունմասը մէսէլէսինի տէ նազարը տիզգաթա ալարագ, մէճլիսէ կէլմիշ օլան թաղ. խորհուրդ դիւանընա պազը սիւալ ճէվապտան սօնրա, պու պապտէ իճրան թահգիգաթ իչին քէնտի միանընտան Տօքթէօր Նլան էֆ. Այվազեան իլէ Պապի էֆ. Պապօեանը միւֆէթթիշ թային էյլէմիշ տիր։

Պիր գարը գօճա տավասընտա սուի իսթիմլաթ իճրա իթմիշ օլմագ իթհամը թահթընտա պուլունան Դատաստ. խորհուրդ ազասը՝ գաղ. ժողովն տավէթի իւզէրինէ տիւն մէճլիսը մէզքիւրէ կէլէրէք, իյրատ օլունան սիւվալլերէ ճէվապ վէրմիշ իսկ տէ, իւք կիւնիւ բաթրիգ վէքիլինին պիզզաթ իթտիկի իսթարա բաղմէն ասըլ միւտտահի՝ մէճլիսէ կէլմէմիշ օլտուղընտան, գաղ. ժողով պիր գարար վէրէմէյիպ, անճագ կէլէճէք իճթիմատ միւտտահի տախի խսթիմա իտէրէք պու մէսէլէյի թէսվիյէ իթմէյէ գարար վէրմիշ տիր։

* *

գաղ. ժողով՝ Մայր եկեղեցի վէ կէտիք բաչա վէ Գումգաբու տիշարընը Միացեալ Թաղլարընտան եէնի ինթիխապ օլունան եբեսփոխանլարընն ինթիխապ բաբօրթօլարընը պէրան թաստիգ եարընն իճթիմա իտէճէք օլան Միլլէթ մէճլիսը ումումիսինէ արզ իթմէյէ գարար վէրմիշ տիր։

* *

Տիւնքի գաղ. ժողով՝ Մուշ Առաջնորդարանը յա Ս. կարապետ վանքը միանընտա էսքիտէն պէրու մէվճուտ օլան պիր հիսապ մէսէլէսինի տախի պիթթէվիյէ լազըմ կէլէն գարարը վէրմիշ տիր։

—

Տիւն Տնտես. խորհուրդ տախի պիլիճթիմա, պազը մէսաիլը ճարիյէի թահթը թէզէքքիւրէ ալմըշ տըր։

—

Իքի այ միւտտէթէ թաթիլ իտիլմիշ օլան Մ-էն կազէթասընընն սէքիզ կիւնլիք միւտտէթը թաթիլիյէսի պու տէֆա հիւքիւմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան պահչ օլունարագ, էօնիւմիզտէքի ճումա էրթէսինտէն պէտ իլէ մէզքիւր կոզէթանընն եէնիտէն ինթիշարէ պաշլայաճաղը մաէլմէմնունիյէ իլան օլունուր։

—

Բագուտաքի Մարդասիրական Ընկերութիւն միւտիրի Գ. Գայատեանցըն թահթը իտարէսինտէ վէ միւթէպէերանը քիւպէրատէն Ազա Միքայէլ Իվանիչ Լազարեանցըն մուավէնէթիյլէ երլպաշընան իթիպարէն Բագուտա Էրմէնիճէ հաֆիզալըգ պիր կազէթա նէշր օլունաճագ տըր։

—

ԱԶԳ

Սամաթիոյ Ս. Գէորգ Եկեղեցւոյ Թաղ. խորհրդոյ կազմանէ հաւանութեամբ Ազգ. Վարչ. Տնտես. խորհրդոյ աճուրդի դրուած է հետեւեալներն.

1.— Ս. Եկեղեցւոյ շրջակայքը Թիմուրճի փողոց (Թիւ 38) 18 կանգուն լայնութեան վրայ 333 կանգուն երկիկալ գետին մը, որ Ս. Եկեղեցւոյ վաղֆէն է։

2.— Նոյնպէս Ս. Եկեղեցւոյ շրջակայքը Զէյնէպ փողոց (Թիւ 18) 4 կանգուն լայնութեան վրայ 33 կանգուն երկիկալ գետին մը, որ Ս. Երուսաղիմայ վաղֆէն է։

Անոնք որ կը փափաքին գնոց առնուլ վերոգրեալներն, պարտին ուրբաթ և կիւրակէ առաւօտներն ներկայանալ խորհրդոյ։

27 Նոյեմ. 1883 (Ստէ.)

ի Թաղ. Խորհրդարան

Ս. Գէորգ Եկեղ.

Սամաթիոյ 2—1

ՐԱՍԱՏԽԱՆԷԻ ԱՄԻՐԼ.

Սթամպօլտա հալանը հվալէ

Դեկտ. 8/20

	ՍԹ. ՏԷ.
Կիւնէշին տօղմասը	2 40
Էյլէն	7 20
Թէքմիլ այ Բուսմի դեկտ.	9
Պու սապահ սաաթ 5, 19սա	
Միզան իլ հավա (պարօմէթր)	756,9
Միզան իլ հարարէ (թէրմոմէթր)	3,2
Եիւզտէ օլան տէրէճէի բուլթուպէթ	36
Բիւգիկարընը իսթիդամէթի՝ Շըմալ, գուվվէթսիզ։	

Օ ԳԱՄԷԼԻԱ

ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՏԱ

ՀԱՃՕՐՈՒԼՕ ԶԱՐԾԸՍԸՆՏԱ Ն. 8.

Մէզքիւր մաղազա՝ եօրթուլարը Թէգարրուպը միւնասէպէթի իլէ ՍԷՆԷԼԻԲ ՄԷԶԱՏԸՆԱ պաշլայաճաղընը վէ պու մէզատրն պիր այ տէվամ իտէճէկինի բաղպէթլու էհալիյէ վէ միւթէատտիտ միւշթէրիյէրինէ իլան իտէր։ Բէ-էհլէն ֆէյ-ռլա սաթըլաճագ օլան մալլար՝ սօն մօտա օլարագ էնվաի չէչիտ գումաշլարտան իպարէթ պուլունաճագ տըր։

Մէզատ՝ մահը հային 3|17ինճի բաղար երթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն պաշլանաճագ տըր։

Մէզքիւր մաղազայը թէչրիֆէ բաղպէթ իտէնլէր՝ օրատա պիր չօգ սէչմէ մօտա մալլար պուլաճագլար տըր։

ԱԼԱ ԷՆԿԻԻՐԻԻ ՊԱԼԸ

Սաթըլըը։ Սթամպօլտա Պաղչէ գարուսընտա Համիտիյէ թիւրպէսինին գարշը սըրասընտա ֆէսճի բիէրին տիւքքեանընտա։

ՖԻՑԱԹ ԷՀՎԷՆ

ԹԱՐԻԽԻ ԼՎՐՕՐԱՑԸ ՃԼՏԻՏ ԻՆԿԼԻԶԵՐԷՆ ԲԷՀԷՆ

25

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ

Իսչիանֆիւ՝Ուիլեամ գրալն կիւնինտէ, Ինկիլիզլէրին սերվէթի օլ գատար չօղալմըշ, ֆագաթ խարիճի վէ տախիլի մուհարէպէլէր սէպէպկինտէն տէ, հէր քէսէ օլ գատար գօրգու վէ էմնիյէթսիզլիք կէմիկ իսի քի, բէք չօգլարը, նագտ վարիտաթլարընը թօբրաղա կէօմէրէք կիզլէմէքտէ իտիլէր։

Օլ վագըթ, տէվլէթին, ֆայիզլէ պու պօշ բարալարը գուլանապիմէսի իչին, բարլամէնթօտա պիր գարար վիճուտէ կէթիրիլտի։ Վէ իչթէ Ինկիլթէրրա տէվլէթինէն տէյունաթը օթարիիտէն պաչլամըշ օլտու։

Էվվէլ էմրտէ, բէանգօ թէրթիպի իլէ իսթիգրազ օլունտու, 1693 սէնէսինտէ Ինկիլթէրրա տէվլէթինին իչպու իլք տախիլի իսթիգրազը վագը օլտուգտան պիր սէնէ սօնրա տախի, Ուիլեամ Բաթէրսընն նամընտա պիր մահիր Սգովտիալընընն թասավվուրու իւզրէ, Ինկիլթէրրա Պանգաոը իհտաս օլունտու։

1694 սէնէսինտէ քիչատ օլունան պու պանգա, տէվլէթին իգթիզասը օլտուգա քէնտինէ բարա տաեանաճագ իտի։

1717 սէնէսինտէ, Ինկիլթէրրա տէվլէթինին տիյունաթը, 33 միլիօն Ինկիլիզ լիրասընա իպլաղ օլմուշ իտի, վէ հէր նէ գատար սէնէվի պիր ըէսէլմալ թէտիյէսի իլէ մէզքիւր պօրճու թէմիզլիքէ իսթէնտի իսէ տէ, մուվաֆֆագըյէթ կէօրիւլէմէտի։

Սպանիա տէվլէթի, Իթալիատա դայպ իթմիշ օլտուգու պաղը միլլէրի թէքրարէն էլէ կէչիրմէք իւզրէ, մէմալիքի մէգքիւրէյէ պէօյիւք պիր օրտու կէօնտէրմիշ օլտուղունտան, Ամիրալ Պայնկ մայէթինտէ պուլունան վէ 21 սէֆինէտէն իպարէթ օլան պիր Ինկիլիզ տօնանմասը, Սպանեօլընը տէնիզ թարիգինի դաթ իթմէյէ իրսալ օլունտու։ Ֆագաթ պու տօնանմա եէթիշէնէ տէկին 35000 նէֆէր Սպանիոլլար, Միկիլա ատասընա չըգմըշլար, վէ Բալէրմօ վէ Մէսինա շէհիրլէրինի զապթ իթմիշլէր իտի։

Մէսինանընն զապթ օլունմասընընն ֆէրտասը կիւնիւ Ինկիլիզ տօնանմասը Սիկիլիա ատասընա եէթիշտի, վէ Ամիրալ Պայնկ պիհուտէ եէրտէգան տէօբիլմէսինին էօնիւ ալընմասը իչին, Սիկիլեատա մուամէլմէթը հարպիյէնին իբի այ գատար թաթիլ իտիլմէսինի, վէ իչին սուլհէն թէսվիյէսի իչին տիբլոմասիյէ միւրաճաաթ օլունմասընը թէէլիֆ իյլէտի իսէ տէ, ըՍպանիալը գօմանտան թարաֆընտան թէէպպիւրանէ պիր ճէվապը ըէտտիյէ վէրիլտիկինտէն, մէյտան պարութուն հիւքմիւնէ գալտը։

Նասըլ քի տէտիք Ինկիլիզ տօնանմասը 21 սէֆինէտէն իպարէթ իտի։ Սպանիալը հարպ սէֆինէլէրինին մըգտարը իսէ, 26 գրթա՝վէ պիր թագըմ տախի սայիր ուֆագ սէֆինէլէրի վարիտի։

Մուհարէպէյէ պէտ օլունուր օլունմազ իբի Ինկիլիզ սէֆինէլէրի, այրը այրը իբի Սպանեօլ սէֆինէլէրի իւզէրինէ հիւճում իտիպ, գրսսա պիր աթէշտէն սօնրա անլէրի զապթ իթտիլէր։

Պունուն արգասընտան, Սպանիալը ամիրալը սանինին սէֆինէսի չէճիանէ պիր մուգավէմէթտէն սօնրա, սանճաղը աշաղը ալըպ թէսլիմէ մէճպուր օլտու։

Պատէհու սըրա ասըլ Սպանիալը ամիրալըն ըաքիպ օլտըղը 70 բաբէ թօբլու սէֆինէյէ կէլիպ, կէրէք մէգքիւր սէֆինէ վէ կէրէք տիկէր իբի գրթա Սպանեօլ սէֆինէլէրի, իբի գրթա Ինկիլիզ սէֆինէլէրի թարաֆընտան թամ իբի սաաթ գօվալանըպ մուհարէպէ իթտիքտէն սօնրա, ըՍպանեօլ ամիրալը աթէշի քէսիպ թէսլիմ օլտու։ Վէ քէնտիսի տախի եարալանմըշ օլտըղընտան, պիրաղ սօնրա վէֆաթ իթտի։

Էլ հասըլ թէքմիլ Սպանիա տօնանմասը, բարչա բարչա, քեամիլէն խարապ վէ զապթ իտիլտի։

Ինկիլիզ տօնանմասընտա իսէ, պաղը տիրէքլէր, սանտալլար, վէ իրլեր գըրկընընտան, վէ պիր մըգտարտա ասաքիր թէլէֆաթընտան պաչգա հիչ պիր չէյ օլմամըշ իտի։

Եալընըզ Սպանեօլ ամիրալընընն սէֆինէսինտէ, 200 նէֆէր Սպանեալը թէլէֆ օլտու։

Պու մուհարէպէ, Միկիլիա մէսէլէսինի հալլ իյլէտի։ Վէ Սպանիա տէվլէթի, Իթալիատաքի օրտուսունու կէրի չէքմէյէ մէճպուր օլտու։

1726 սէնէսինտէ, Սպանիա իլէ Ինկիլթէրրա պէյնինտէ թէքրարէն մուհարէպէ գարուլարը քիչատ օլունտու, վէ ֆերտասը սէնէսի պիր Սպանիա օրտուսը թամ տէօրթ այ ճիպրալթարը թահթը մուհասրէյէ ալտը իսէ տէ, մէզքիւր օրտունուն նրաքը թէլէֆ օլտուգտան վէ ճիպրալթարը զապթ իթմէքլիյին գապիլսիզ օլտուղու կէօրիւնտիւքտէն սօնրա սուլհ իտիլտի։

Ֆագաթ Սպանիա, հալեա տէնիզ իւզէրինտէ բէք գուվվէթլի պիր հալտէ պուլունտուղունտան սուլհուն տէվամը գապիլ տէյիլ իտի։

Ճէնքինս իսմինտէ պիր Ինկիլիզ գաբթան, Ինկիլթէրրա բարլամէնթօսու հուզուրընա չըգարագ, չու եօլտա իթճատէի հալ իթտի։

«Սպանեօլ գարագօլ սէֆինէլէրի, կէմիմի պասըպ եաղմայա վերտիքտէն վէ թայիֆէլէրիմէ հէր նէվի մէրհամէթսիզլիքլէրի իճրա իյլէտիքտէն սօնրա գուլաղըմը տախի գօբարտըլար, վէ ան, եիւգիւմի ֆըրլաթըպ, ալ պունու գրալընա կէօթիւր տէտիլէր»։

Գաբթան ճէնքինս պունլարը սէօյլէտիքտէն սօնրա բամպուղա սարմըշ օլտուղու գուլաղընը տա ճէպինտէն չըգարըպ, բարլամէնթօնընն մասասը իւզէրինէ վաղ իյլէտի։

Վէ չինքի պու եօլտա վուգուաթլար էքսիքսիզ օլմագտա իտի, իմտի, Ինկիլթէրրա տէվլէթի հէր նէ գատար սուլհ բօլիթիգասընտ գուվվէթ վէրմէյէ պաչլամըշ իտի իսէ տէ, էհալիսինի հէեճանընա գաչը կէլէմէյիպ, թէքրարէն Սպանիայա գաչը իլանը հարպ իթմէեէ մէճպուր օլտու։

Պու եէնի մուհարէպէ 1739 սէնէսինտէն 1748 սէնէսինէ գատար տէվամ իտիպ, պունուն մալի Ինկիլթէրրայա 54 միլիոն Ինկիլիզ լիրասընա, վէ 240·000 ինսանա օթուրտու։

Վէրնօն նամ Ինկիլիզ ամիրալը, Բօրթէ Պէլլօ նամ Սպանիալը չէհրի վուրուպ խարապ իթտի, վէ Գարթաճէնալը տախի Թօբա ԹուԹտու։ Ամիրալ Անսն տախի, Պահրը սաքինտէ Սպանեօլ միլքլերի իւզերինէ հիւճում կիթտի։

Ղալէպէ թէքրարէն Ինկիլթէրրա թարաֆընտա գալը։

Ինկիլթէրրա տէվլէթի, այնի վագթտա Ֆրանսա իլէ տախի մուհարէպէեէ թուԹուլմուշ օլուպ, Ֆրանսա գրալը, Ինկիլիզ ասաքիրինի քէնտի մէմալիքլէրինտէ մէչղուլ գըլմագ իչին, քէնտիսինի Ինկիլթէրրա թախթընընն վարիսի չէրիսինի ատտ վէ իլան իտէն վէ Սթիւարթ գրալ ֆամիլեասընտան պուլունան Զարլս Իտուարտսա բարա վէ սիլահ տաեանտըղընտան, Իտուարտս՝ 1745 սէնէսինտէ 2000 քիչի իլէ Սգովտիատա գարայա չըգտը, վէ 1000 նէֆէր Սգովտիալը տախի քէնտի սանճաղը ալթընա կիրէրէք, պու 3000 քիչիլիք օրտուսու իլէ, Սըր Ճօն Գօքուն մայէթինտէ պուլունան 3000 քիչիլիք պիր օրտույու ֆէթԹ, վէ թէքմիլ բիյասէ ասքէրինի էսիր իթտի, վէ պու մուվաֆֆագիյէթինտէն ճէսարէթ ալարագ, պինէֆս Ինկիլթէրրա հուտուտունու թէճավուզ վէ Գարլայը զապթ իթտիքտէն սօնրա Մանչէսթըրա վասըլ օլտու։ Վէ օրատան տախի Լօնտրա իւզէրինէ եիւրիւմէյէ պաչլայըպ, Տէրպիյէ վասըլ օլտուղունտա, էթրաֆընտա պուլունան տօսթլարընընն ճէսարէթի քէսիլէրէք, թէքրարէն Սգովտիայա չէքիլտի։

Գիւլլօտէնտէ, Տիւգ տը Գրմպըրլէնա, 4000 նէֆէր ասաքիր իլէ իւսթէ եէթիշիպ իտուարտսը մուհարէպէյէ թուԹտու, վէ 1200 նէֆէր ասաքիրինի թէլէֆ իթտիքտէն սօնրա, անը տաղլարա գաչըրտը։

Ինկիլթէրրա թախթընա կէչմէք խիւլեասը իլէ եօլա չըգմըշ օլան Զարլս Իտուարտս, Ֆպէշ այ գատար կէյիկ կիպի գօվալանըպ տաղտան տաղա վէ ատատան ատայա գաչարդտան, Նէվ պէ նէվ էսվապլար իլէ թէպտիլ գրեաֆէթիրէ կիրտիքտէն, եալնն աեագ, բաչավրալար կիյինմիշ, վէ աճ սուսուզ պէօյիւք իչկէնճէյէր չէքտիքտէն, վէ թամ 3 հաֆթա պիր մաղարա տէրուունտէ գաբանըպ պիր խըրըզ չէթէսինէ արգատաչըզ իթտիքտէն սօնրա, կիւճ հալ իլէ քէնտիսինի պիր Ֆրանսըզ սէֆինէսինէ աթարագ, Ֆրանսայա գաչմայա մուվաֆֆագ օլապիլտի։

Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրա պէյնինտէ 1755տէ վագը օլան եէնի պիր մուհարէպէ, պէօյիւք չիտտէթլէ, կէրէք Ամերիգատա, կէրէք էվրօբատա, վէ կէրէք Հինտիսթանտա տէվամ իտիպ, մէզքիւր մուհարէպէտէ, եալընըզ Ինկիլիզլէրտէն 250000 քիչի թէլէֆ օլտու։

Ամիրալ Պայնկ, պիր Ֆրանսըզ ֆիլօսունու մուհարէպէյէ թութմայըպ գաչըրմըշ, վէ մէզքիւր ֆիլօ Մինօրգայը կիտիպ զապթ իթմիշ օլտուղու իչիւն, մուհաքէմէ թահթընա ալընը, վէ գաթլէ հիւքմ օլունարագ, քէնտի սանճագ կէմիսինին կիւվերթէսինտէ գուրշունա թուԹուլտու։

1759տա, Ինկիլիզլէր պէօյիւք Մինտէն մուհարէպէսինի գազանտըլար։

Ամերիգատա տախի ֆիւթուհաթ Ինկիլիզլէրտէ գալը, վէ Ֆրանսըզլար նիհայէթ հէր թարաֆտա մաղլուպ օլտուլար։

Նէֆսի Էվրօբատա իսէ, Բօտնի, Պօսգավէն, վէ Հաուգ նաման ամիրալլար, տէնիզլէրի սիւբիւրիպ, Ֆրանսըզ տօնանմասընտան հիչ պիր էսէր պրագմամըշլար իտի։

Ամերիգատա Ֆրանսըզլարընէ էտինտէ պուլունան Գուէպէք Մօնթրիալ, վէ Գանատա մէմալիքի քեամիլէն Ինկիլիզլէրին զապթընա կէչտի։

Գանատատա վագը Գուէպէք չէհրի եիւքսէք պիր գայանընն էթէյինտէ ինչա օլունմուշ օլուպ, զապթը գապիլիպ ատտ իտիլմէքտէ իտի։

Ֆագաթ Ուօլֆ նամ տէլիգանը Ինկիլիզ զապիթի, կէճէլէյին քէնտի ասքէրինի գարայա չըգարըպ, տիգ գայատան իպարէթ պուլունան Աբրահամ Թէբէլէրինէ չըգտը, վէ ֆէրտասը սապարհըսը, քէչի կնպի Թէբէյէ չըգան Ինկիլիզ ասաքիրի իլէ Ֆրանսըզլար պէյնինտէ բէք չէտիտ պիր մուհարէպէ վագը օլտու։

Կէրէք Ինկիլիզ վէ կէրէք Ֆրանսըզ գօմանտանլարը, իքիսի տախի վուրուլուպ եէրէ սէրիլտիլէր։

Ուօլֆ ճան չէքիչմէքտէ իքէն, «գաչը՛եօրլար։ գաչը՛եօրլար» տէյի սէտալար իչինթիլմէյէ պաչլատը։

«Գաչանլար քիմնէ՞ տիրլէր»։ տէյի սիւալ իթտի Ուօլֆ։

«Ֆրանսըզլա՞ր տըրլար»։ ճէվապը վէրիլտի։

«Էյլէ իսէ մէմնուն օլարագ թէրքի հաեաթ իտէեօրում»։ տէտի ֆաթիհ Ինկիլիզ զապիթի, վէ բուհունու թէսլիմ իյլէտի։

ԽՆԴԻՐ ԷՋՄԻԱԾՆԱԳ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԸՆԴՐՈՒԹԵԱՆ ԻՍ.

Աբէլեան Մ՝ամուրն սոն նոյեմբեր նիսսխէսինտ Կաթողիկոս մէսէլէսի հագգինտա կէօրիւլէն մէդալէնին սուրէթի պէրան մալիմաթ եէնէ ալտէն նագլ օլունուր։

Ընդհանրապէս շարժումմը կը տեսնուի մեր ազգին մէջ կաթողիկոսական խնդրոյն նկատմամբ, և այդ շարժումն, թէև ցարդ բոլորովին որոշ ուղղութիւն մը չէ առած, թէև ամեն տեղ միօրինակ ազգային զգացմանց զուտ արտայայտութիւնը չէ, սակայն ունի իր մեծ նշանակութիւնն, ունի իր բերկրաւոր երևոյթն, վասն զի, ինչպէս արդէն ըսած ենք, չկայ հայոց համար կաթողիկոսական խնդրէն աւելի կարևոր և կենսական խնդիր մը, վասն զի չկայ հայութեան արդի կացութեան մէջ ազգային հիմնարկութիւն մ՝որ պատմական և եկեղեցական հին ու նոր լիշատակներով այնքան փառաւոր երևի իրրև խարիսխ ազգութեան, որքան Լիմիածին և իր կաթողիկոսական գահը։

Աբէլեան Մ՝ամուլ առաջին օրէն դադրած չէ բացատրել այդ գահին բարձր նշանակութիւնն և ազգին ուշադրութիւնը հրաւիրել անոր վերաբերող խնդրոյն վրայ։ Այս մասին արդէն յայտնի է իր առաջարկն (1) «Պալաժէնիայի» բարձման և Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ առաքելական ոգւոյն վերայ։ Անհնարին ցաւ է մեզ, որ այս առաջարկին կարևորութիւն չտուաւ Ազգային Ժողովն և մանաւանդ Ամեն. Ս. Գատրիարքը, թէև տարակոյս չունինք որ մի քանի տարիէն ետք սթափելով, այլք մեր առաջարկը պիտի կրկնեն (թէև շատ ուշ) ինչպէս ուրիշ խնդիրներու և առաջարկներու մասին փորձով տեսած ենք այսպիսի կրկնութիւններ։ Բայց Ա. Մ՝ամուլ առանց վհատելու իր պարտքը պիտի կատարէ և պիտի խօսի։ Եւ որովհետև հիմակ խնդրոյն բնական ընթացքը փոխուելով գլխաւորապէս «ընտրելիութեան» կէտը նկատողութեան առարկայ եղած է թէ՛ ժողովրդեան և թէ պարբերական հրատարակութեանց մէջ, մենք ևս ընտրելիութեան նկատմամբ պիտի յայտնենք մեր թուիքը։

Մեր նպատակն առ այժմ ընտրելի ցուցընել չէ։ այլ ընտրելոյն յատկութիւնները, որ անչուշտ մեծ մասամբ տարբեր պիտի լինին մինչև ցարդ հրատարակուածներէն, որոց մէջ նշանաւոր են Ռուսիոյ Արժ. Սուրէնեան քահանայի զատ տետրակով հրատարակած գաղափարներն, ինչպէս նաև Պ. Իփէքճեանի գրածներն Հայրենի լրագրի 1466 թիւին մէջ։

Բայց այս ընտրելիութեան խնդիրն աւելի պարզաբանելով՝ ընթերցողաց խորհրդածութեան նիւթ տալու և իբրև ազգային անհատ մեր պարտաւորութիւնը լրջօրէն կատարելու մտօք, արժան դատեցինք վեց գլխաւոր մասի բաժնել ընտրելոյն յատկանիշներն։

ա) Ընտրելին՝ իր անձնական յատուկ արժանաւորութեան նկատմամբ։

բ) Ընտրելին՝ Էջմիածնի վանուց և այլ վանական հաստատութեանց նկատմամբ։

գ) Ընտրելին՝ օտար տէրութեանց նկատմամբ։

դ) Ընտրելին՝ հայոց Ազգի ընդհանրութեան նկատմամբ։

ե) Ընտրելին՝ ազգային յառաջդիմութեան, եկեղեցւոյ առաքելական ոգւոյն և օրինաց պաշտպանութեան ու եկեղեցականաց բարեկարգութեան նկատմամբ։

զ) Ընտրելին՝ ազգային հաստատութեանց նկատմամբ։

Ա.

Ընտրելին պարտի կատարելապէս հմուտ լինիլ Սուրբ Գրոց։

(1) Տես Ա. Մ՝ամլոյ վերտվար ամսագիր, երես 88։

ԼԱՆԷԹԼԻ ԳՐԶ

(Մ՝ԵԼԼԷՏ) ԷՄԻԼ ԲԻՇՈՊՈՒՐԳ

ԺԵ

ԳՕՆԱՂԱ ԶԻՑԱՐԷԹ

(1897 Ն՝ՈՐԵՐԴԱ ԴԷԼՄ)

Պիր կիւն «Գօնթ տը Պիւսիէր»իմգասըյլա գօնթէսէ աթիտէքի մէալտէ պիր մէքթուպ վիւրուտ իթտի։

«Մատամ գօնթէ՛ս, -պիկիմ ոէֆիլ էվլատըզ Վիգօնթ տը Պիւսիէրին վէ«ֆաթ իթմիշ օլտըղընը սիզէ խասլէր վէրմէկի քէնտիմէ վազկիֆէ թանրրըմ։ «Ինքրամ մէրթէկէ եաբտըղը չէյլէր էճէլինէ սէպէպ օլմուշլար տը։ կէչիր«տիկի էօմիւր եիւպիւնտէն վէֆաթ իթմիշ տիր, վէ սթալարընընն իսմինի «պիւսպիւթիւն լէքէտար իթմէմէք իչիւն իւմիտ իթտիկիմ վէճկէ էրէյինէ «չաբուգ էօլմիւշ տիր։

«Հայը՞ֆ, ինանընն աղղը վարմազ տիմէյէ քի, պու էօլիւմ պիր պէտ«պախթըգ տէյիլ տիր։ Քէնտիսինէն պիւսպիւթիւն իւմիտիմի քէսիպ ար«թըգ եիւղ իւսթիւ պրագտրըմտան սօնրա սիզին օնա եաբտըղընըզ էյ«լիքլէրի պիվատէթա տույտում։ Նէ սիզին էլինիզ, նէ պէնիմ էլիմ՝ անը «ուչուրըմընն թա տիպինէ գատար եուվարանմագտան մէն իտէմէզլէր իտի։

«Էօլմէսիյէ քէնտիսի տէ քէնտիսինտէն գուրթուլմուշ օլտու։ պու պիր «մէնհուս իսլրէթ օլուպ, ինթիմալ քի սահրլէրի պունտան խթիֆա՝ իտէր«լէր։- պէն պուրատա էվլատլարտան դիյատէ բէտէրլէրի տիմէք խթէյօրըմ։- «էլհասրը պէն պու էօլիմէ ճէնազան հազգէն պիր իհսանը նազարըյլա պա«գըյօրըմ։»

Գօնթէս պու մէքթուպը օգուտրգտան սօնրա, սիյահլար էօրթիւիւ սալօնընա գաբանըպ, պիւթիւն կիւն տուվա վէ իպատէթէ տալարագ օրատա գալը։

Էրթէսի կիւնիւ քէնտի էմրիյէ գօնաղընն խըստէթքեարան վէ մէմուրիյնի եաս ու մաթէմէ կիրտիլէր։

Օն պէշ կիւն սօնրա պիր բաքար կիւնիւ Գիէմասիտէն պիր արապա կէլիպ գօնաղընն էօնիւնտէ տուրտու, վէ իչինտէն իբի ատամ չըգըպ, պունլարընն նալըճասը արապամըյա տէտի,

—Պիզի օթէլտէ պէքլէ։ էկէր Աբդիէօյլտէ գալը իսէք, եէմէյինի եէտիքտէն սօնրա Գէլմասիյէ եալընըզ ավտէթ իտէրսին։

—Բէք էյի, պաշ իսթիւնէ, էֆէնտի։

Պատէհու սէրդուման իբի եօլճընընն քիչիյիւ՝ ալչագ պիր սէսլէ արգատաշընա խթապէն տէտի։

—Վիճուտրմատա ֆէվգէլատէ պիր խալէճան տույուրրմ։ եիւբէյիմ բէք չիտտէթլէ չարրըյար։

—Էյ, էյ, տէտի արգատաշը կիւլէրէք, միսթէրիհ օլ, զօրդամագ պիր չէյին եօգ։ պիլաքիս բէք չօգ չէյ իւմիտ իտէպիլիրսին։

—Պու գօնագ սահիհ կիւզէլ չէյ իմիշ։

—Սանա սէօյլէ՞մէմամ մի։ Նիմտի պէն անը էվվէլքինէն գիյատէ մաղմում վէ մահզուն պիր հալտէ կէօրիյօրըմ։ Շիպահէ եօգ տը քի էօքիմիշ օլամագ տը, լաքին օ գատար չիւրիւմիւշ տէօքիւմիւշ քի, զանն իտէրսին անգարիպ պիր եըզընթը եըզընընա տէօնէճէք տիր։ Եազը՛գ պու գօնաղա։

—Էվվէթ, զէմանը մագինին ասարընա հիւրմէթ ու ըիյայէթի օլանլար ինտինտէ եազըգ տը։ Լաքին պու նէ՞ սուսլուգ։

—Պէն պու սիւքիւթէթ թաանճիւղ իթմէմ։ Էվվէլտէն տէ էօյլէ իտի։

—Վիճուտրմա չիմտի սօուգ սօուգ պիր չէյ եայըլըյօր։

—Մատամ գօնթէս տը Պիւսիէրին պիր կիւլիմսէյիճի սէնի ըսըտը։ Կէլ պագալըմ։

Պու իքի եօլճունընն պիրի Ժէրօմ Կրլիւշ վէ տիկէրի Էտմոն օլմաղլա, Կրլիւշ կիթտի գօնաղընն գաբուսընը չալաը, վէ Էտմոն տա մէրգումընն արգասը սրրա կիթտի։

Պունլար գաբուսընն էօնիւնտէ պիր ազ պէքլէյիպ, ավունընն գալտրրըմը իւզէրինէ աղը պիր այագ սէպ իչիտիլտիքտէն սօնրա գաբու աչըլընճա, պէյազ սաչը, սիյահլար կիյինիճ վէ գատիֆէ չաբգասընընն էթրաֆընա պիր պիւրիւնճիք կէչիրիճ օլան պիր իխթիյար գարչըլարընա չըգտը։

Պու ատամ՝ գաբույը չալանը կէօրիւնճէ, պիրտէն պիրէ «պու գուզլա օղնատան ատամ տը՝» տէյու պաղըրըպ, Կրլիւշ տէ կիւլէր պիր եիւղ իլէ ճէվապ վէրէրէք տէտի։

—Ա՛, Միսիս Պրիգար տը, պէնի հէվէն թանընը։ Էվվէթ, Միսիս Պրիգար, պէ՛ն ժէրօմ Կրլիւշի՛մ, օ մալիմինիզ օլան գուզլանը։

—Տայմա տա կիւլէր եիւպիւսինիզ։

—Էվվէթ, տայմա։ ։ ։ Նասըլ քի պուրատա տա պիր վագթ հէր քէսի վէ հաթթա Մատամ գօնթէսի պիլէ կիւլտիրիր իտիմ։

—Գօնագտա չօգ ազգա սիգին լագրրընընը օլմըշ տը, միսիս Կրլիւշ, նիչիւն օրատա եօգսընընը տէյու հէր քէս էսկի իտէր իտի։ Պիր եէրտէ տայմա մահզունիյէթ օլուրսա, պիւսպիւթիւն ճան սըգըլըր։ Պէն իխթիյար օլտըղմատան, քէնտիմ իչիւն սէօյլէմէյօրըմ։ լաքին կէնճէլէր վար տը՝ քի, պիր աղ կիւմէք էյլէնմէք իսթէրլէր։ Գուգլալարընընը պէրապէ՞ր մի տիր։ ։ ։

—Խա՛յր, միսիս Պրիգար։ բասթ կէլէ պուրատան կէչիյօր իտէք տէ, պուրատա պիր վագթ նաիլ օլտըղըմ հիւսնիւ իթթիֆաթ իչիւն Մատամ գօնթէսէ պիր վիկիթա վէրմէքլիկիմ լազըմ կէլտի։

—Տիմէք օ քիչճէք ատամլարընը պէրապէր տէյիլ, էօյլէ՞ մի։ լաքին պէրապէր տէ օլա իտի, պիր չէյէ եարամազ իտի, միսիս Կրլիւշ։ գօնագտա կիւլիւպ էյլէնմէք իչիւն քիմսէնին նէչէսի եօգ տը։ հաթթա մէքթէպտէքի քիչիճէք գըզլարը պիլէ կիւլտիրէմէզ իտինիզ։

Կրլիւշ էօլիւ կիպի սարսարը քէսիլէրէք, վէսվէսէլի պիր թարզտա տէտի։

—Եա՛ Բապպիմ Ալլա՛հ, սիզի եասը կէօրիյօրըմ, միսիս Պրիգար։ օ՞լմայա քի Մատամ գօնթէս։ ։ ։

—Շիւբիւրլէր օլսուն Ալլահ, սէվկիւլիւ հանըմըմըզ սըհհէթ ու աֆիյէթ իւզրէ տիր։

—Ա՛հ, սօլուգ ալտըմ, պաղըրտը Կրլիւշ պիր ֆէրահլըզ տույարագ։

Էտմոն՝ ախրէթլիք բէտէրինին տիւշար օլտըրը հէման քեաֆֆէլի թէէսիւրաթընը քէնտիսի տէ հրսս իտէրէք, սուս բուս պու միքեալէմէյի տիկնէմէքտէ իտի։

—Էյլէ իսէ նի՞չիւն եասլըսընընզ, սիւվալ իթտի Կրլիւշ։

եկեղեցական պատմութեան և դարաւոր աւանդութեանց, նոյնպէս մայրենի հին և նոր լեզուին հայոց գրականութեան, այնպէս որ իր աչքէն բան մը վրիպած չը լինի։ Նա պէտք է որ վառուած լինի Ազգի և եկեղեցւոյ սիրովն և քրիստոնէական ճշմարիտ ոգւով ոգևորած, վասն զի այսպիսի մի կենդանի օրինակ մի-այն կարող է ներշնչել ամենուն Ս. Գրոց և մայրենի լեզուի ուսումնասիրութիւնն, ազգասիրութիւնն, եկեղեցասիրութիւնն և աւետարանական առաքինութիւններ։ վասն զի կեանքի օրինակն աւելի մեծ ազդեցութիւն ունի քան թէ ուրիշ ոևէ յատկութիւն։

Բ

Էջմիածնի վանքն Հայոց Հայրապետի բնակութեան տեղին է։ Նոյն վանքն ունի Միաբանութիւն և հետևապէս Հայրապետն իր կաթողիկոսական պաշտօնին հետ, նաև նոյն վանքին վանահայրն է։ Մեր վանական միաբանութիւնները զանազան կազմակերպութիւններ ունին, որոց ծանօթութիւնը խիստ կարևոր է։ Վանական կազմակերպութեան անծանօթ կաթողիկոս մը միշտ կ'ստիպուի առանձնացեալ մնալ, ինչպէս էին Մատթէոս և Դէորգ, և այս շատ վնասակար հետևանքներ ունի։ Միաբանութիւնը բաժնուած կ'մնայ վեհարաններէն և երկուքին մէջ կ'տիրէ ցրտութիւն և քսութիւն, որով կաթողիկոսն իր ընդհանուր կոչումն մէկ կողմն թողով՝ ի սպառ կը թաղուի անձուկ մտասոհութեանց մէջ, թո՛ղ թէ շատ անգամ իսկ վրէժխնդրութեան ոգւով վառուելով, կ'կորսնցնէ այն վեհութիւնը զոր պարտաւոր է ունենալ նոյն վանուց մէջ և որ ամենէն ցաւալին է, այն ժամանակ միաբանները կ'յարգեն զինք ոչ թէ որդիական անկեղծութեամբ և մտերմութեամբ, այլ միայն կեղծ ու պաշտօնական ստորաստութեամբ և հլութեամբ։ Ուստի ընտրելին վանական սովորութեանց մասնէն տեղեակ լինելու է։ Նա իր ընդհանուր հայրութիւնն ամենէ առաջ պարտաւոր է ցոյց տալ նոյն վանքին մէջ։ Նա պէտք է կանոնաւորէ նոյն վանքն և իրեն սիրով ու կեանքով կապէ բոլոր Միաբանութիւնն իրեն հետ, որ կարող են մեծապէս նպաստել իր ընդհանուր գործունէութեան։ Ահա՛ այն ժամանակ նա կ'շրջապատուի զաւակներով և չէ թէ անտարբեր ու ցուրտ էակներով, որոց ցրտութենէ կրնայ ցրտանալ բոլոր ժողովուրդը, բոլոր ազգութիւնը։

Ընտրելւոյն վանական գիտութիւնն ու տնտեսութիւնը կարող են նաև շատ օգնել ազգային ուրիշ վանօրէից բարեկարգութեան, և նոյն իսկ Սսոյ և Աղթամարայ կաթողիկոսութեանց ու Երուսաղէմի պատրիարքութեան հետ ունենալիք յարաբերութեանց նկատմամբ։ Ընտրելւոյն համար այս վանական փորձառութիւնը պահանջելու մեր էական շարժառիթն ալ այն է որ, երբ բաժնուած են վեհարան և միաբանութիւն՝ թշնամիները շատ շուտով կ'յաջողին գործիքներ գտնել իրենց համար նոյն վանքին շրջապատին մէջ և անդադար անհամաձայնութեան, գժտութեան և տատասութեան մէջ պահել հայրապետութիւնը։ Կաթողիկոսի բարոյական ոյժն ու զօրութիւնը ոչ միայն ժողովրդեան սիրոյն և ջերմեռանդութեան մէջ է, այլ և էջմիածնի միաբանական կամ, աւելի լաւ է ըսել, ընտանեկան վառարանին (փայրէ) մէջն է։

Գ

Օտար տէրութեանց նկատմամբ՝ ընտրելին պէտք է որ ծանօթ լինի անոնց, մանաւանդ հայաբնակ տէրութեանց՝ օրինաց և քաղաքականութեան։ Յատկապէս նա պարտի լինիլ ժամանակի մարդ և քաղաքակրթութեան հետամուտ։ Պէտք է որ ոչ միայն այդ տէրութեանց քաղաքական արդի յարաբերութեանց ուշադիր լինի, այլև յառաջադէմ ազգերու, և թէ ոչ շատին, գոնէ միոյն լեզուն իմանայ, որպէս զի կարենայ ուղղակի ուսումնասիրել անոնց յառաջադիմական ընթացքը և արդիւնաւորել իր Ազգին մէջ լուսաւորութեան այն ամեն բարի սերմերն որոցմէ օգուտ քաղած են և կ'քաղեն քիչ շատ քաղաքակրթեալ յառաջդիմասէր ժողովուրդները։

Ասկէ զատ՝ եթէ հնար է, ընտրելին պարտի տեղեակ լինիլ այն տէրութեան լեզուին, քաղաքականութեան և օրէնսդրութեան ոգւոյն ուր կ'գտնուի Էջմիածին։ Տեղական յարաբերութեան մասին այս հմտութիւնը չափէն աւելի կարող է նպաստել և կաթողիկոսի հայրապետական պաշտօնին կատարման։ Այսպէս կաթողիկոսն հմուտ լինելով հայաբնակ տէրութեանց օրէնսդրական և քաղաքական ընթացքին, կրնայ գուշակել սխալմունք գործելէ, իր պատիւն հաւասար և բարձր կը պահէ և՝ ի հարկին՝ յարաբերութիւն կարող է ունենալ իր ժողովրդեան բարւոյն նկատմամբ։

Դ

Հայոց Ազգը ցրուած է զանազան տեղեր և իր միութեան յոգակապն է իր եկեղեցին և Էջմիածնի հայրապետութիւնը։ Ընտրելին՝ եթէ հնար է, գոնէ ընդհանուր կերպով պէտք է որ մօտէն տեղեակ լինի ոչ միայն Ռուսահայաստանի, այլ նաև հայ գաղթականութեանց վիճակին, տեղական հանգամանաց, կառավարական ազդեցութեան։ Պէտք է որ ծանօթ լինի անոնց ընտանեական և ընկերական կենցաղին։ Պէտք է որ ուսումնասիրած լինի անոնց ազգային կեանքը՝ ամեն յարակից պարագաներով։ Կարևոր է որ ինքն ևս ծանօթ լինի այդ գաղթականութեանց, որպէս զի՝ ի հարկին՝ վստահութեամբ դիմեն իրեն և ինքն անոնց։

Մինչև ցարդ մեր գաղթականութիւնները նկատողութեան առնուած չեն մեր վերջին կաթողիկոսներու միջոցաւ, և այս անտարբերութեան գլխաւոր պատճառն իրենց անգիտութիւնն է։ Տարակոյս չկայ որ հայոց հայրապետական իշխանութեան «ընդհանրութեան» հանգամանքը շատ կ'սահմանափակի՝ երբ հայ գաղթականութիւններն Հայրապետի խորին ուշադրութեան առարկայ չ'լինին։ Ոչ ոք կրնայ ուրանալ որ ընտրելիին համար ազգային գիտութեան մէկ գլխաւոր մասն պիտի կազմէ նաև գաղթական հայոց թէ՛ կրօնական և թէ՛ ազգային հանգամանաց գիտակցութիւնը։ Այս մասին երկարաբանել աւելորդ կ'համարինք, թէև շատ բան կարելի է խօսիլ։

Ե

Ընտրելին ազգային յառաջդիմութեան պաշտպան պիտի լինի։ Պարտի քաջ հմուտ լինիլ դաստիարակութեան, այնպէս որ գիտակցութեամբ քաջալերէ արժանաւոր դաստիարակները։ Եթէ հնար է՝ իր ձեռքէն, կամ իր նախագահութեամբ կազմուած Ուսումնական խորհրդոյ ձեռքէն անցած լինին ամեն երկրի հայ վարժարաններու ծրագիրներն։ Կաթողիկոսի խորհուրդն այն բարոյական աղն պէտք է լինի դաստիարակութեան մէջ, ինչ որ է նիւթական աղն կերակուրին մէջ։ Ընտրելին պէտք է որ դաստիարակութեան կամ ազգային զարգացման մեծ գործին արդէն մասնակցած լինի։ Եթէ գիտութիւնը հայ գիտնականներէ պիտի ծաւալի ազգային վարժարաններու վրայ, բարոյական լոյն ևս պիտի ծաւալի էջմիածնի հայրապետանոցէն, որ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ լուսաւորութեան հայրապետի —Լուսաւորչի Աթոռն է։

Եւ ահա այս պատճառաւ ընտրելին պէտք է որ ոգևորուած լինի մեր Եկեղեցւոյ առաքելական ոգւով, իր էական նպատակը պիտի լինի Աւետարանական լոյս տարածել ժողովրդեան մէջ իր ընտիր եկեղեցականներու ձեռքով։ Պէտք է որ անվթար պահպանէ Եկեղեցւոյ ազգային ծէսն ու աւանդութիւնները, որոց հետ դարերով կապուած է ժողովուրդը։ Եւ ահա՛ այս նպատակաւ կարևոր է որ նա ծանօթ լինի հայ եկեղեցականութեան խղճալի վիճակին, որպէս զի՝ յետ կաթողիկոսութեան, ամեն ջանք ի գործ դնէ եկեղեցականութիւնն այդ անկեալ կացութենէ բարձրացնել։ Նա պարտի համոզուած լինիլ որ հայ եկեղեցականութիւնը ժողովուրդէն կ'բղխի և այն սահմանուած է ժողովրդեան աղ լինելու, մանաւանդ ներկայ ծանր պարագայից մէջ, և հետևապէս ըսել է որ եթէ այս աղն անհամաձայն է, անշուշտ ամենայն ժողովուրդն անհամաձայն է, այսինքն կրօնական անտարբերութիւնը զօրացած է, այն աղդային զօրաւոր կապն, որ Հայաստանեայց եկեղեցին է, թուլցած է։ Ուրեմն անհրաժեշտ է որ քաջ ուսումնասիրած լինի այս ամենն, որպէս զի ամեն միջոց ի գործ դնէ, անշուշտ խոհուն և բանիբուն ազդայնոց ակցութեամբ, եկեղեցականներու պատիւը տեղը բերել, ժողովրդեան յարգանքն աւելցնել, ամրացնել այն նուիրական կապն որ թուլցած է, զօրացնել զայն՝ յանուն հայութեան, մօտաւոր և հեռաւոր հայոց մէջ և իմանալ որ այս կապով գլխաւորապէս կարող է կանգուն մնայ ընդհանուր հայրապետութիւնն և հայ Ազգն անով պիտի յաջողի պահպանել իր գոյութիւնն և իրր Ազգ անուն ունենալ ուրիշ ազգաց մէջ։

Զ

Ընտրելին, այս ամեն յատկութեանց հետ, պարտի ունենալ վարչական ոգի, հմուտ լինիլ տնտեսագիտութեան, ինքնին վանք մը կամ վիճակ մը կառավարած լինիլ։ Կաթողիկոսութեան մի կոչումն է ևս Մեծ Դոռ, այսինքն ազդային Տունը տնտեսող։

Մենք կ'տեսնենք շարունակ, որ ամեն նեղութեանց ժամանակ պարտուց ծանրացած ժամանակ Էջմիածնի Հայրապետին կ'դիմեն և իրենց անտնտեսութենէ յառաջ եկած ծանրութիւնը կաթողիկոսի կուզեն քաշել տալ։ Հետեւապէս կաթողիկոսն ոչ միայն Ռուսաստանի, այլև ամենայն տեղի հայոց ազգային սեպհականութեանց մասին հասուն տեղեկութիւն ունենալու է, որպէս զի հսկէ ամեն ազգային կալուածոց վրայ, որ չմանգին և ամեն կարելի միջոցներ ի գործ դնէ նոյն կալուածոց կանոնաւոր մատակարարութեան և արդիւնաւորութեան համար։

Բաւական է որ կաթողիկոսն ինքն հմուտ և փորձառու լինի տնտեսագիտական պայմաններու, այնուհետեւ նա կարող է իր յարմար դատած միջոցներով ապահովել ազգային սեպհականութիւններն և անոնց հասոյթներն Ազգին զարգացման յատկացնել։

Արդէն վանքերն ամայի և անարդիւն վիճակի մէջ են, եկեղեցիներու սեպհական կալուածներն անխնամ և անպաշտպան կը մնան շատ տեղ։ ուստի և ժողովրդեան նուիրատուութեան եռանդը մարելու վրայէ։ Լաւ տնտեսութիւնը կարող է վառել ազգային նուիրատուութեան ոգին, և մեր նախնեաց յատուկ առաքինութիւնն էր և որ մանաւանդ ներկայ ժամանակիս մէջ արծարծուելով՝ կարող է անթուելի օգուտներ յառաջ բերել մեր ազգային յառաջադիմութեան և բարոյական վերաշինութեան համար։

Անշուշտ չատ չեն այս պահանջները կաթողիկոսական ընտրելիէն, քանի որ նա ընդհանուր Ազգի Հայրապետը պիտի լինի։ Մեծ և նուիրական պէտք է համարուի ուրեմն հայուն համար այն սրտն, ուր հայրապետի ընտրութեան պիտի ձեռնարկուի։ Պէտք է որ երկիւղածութեամբ անփոփուին ու խորհին ընտրողներն ընտրութենէ առաջ, և իրաց թողուն ամեն կանխակալ մտածմունք, կուսակցական ու շահադիտական ոգի, երեսպաշտութիւն և մարդահաճութիւն, և տիրէ ամենուն սրտին մէջ մի միայն հայութեան ընդհանուր սէրը, մի միայն Հայաստանեայց եկեղեցւոյ պահպանութեան և զարգացման սէրն և այս սէրէն ծնի ընտրութիւնն։ «Ընդհանուր Հայրապետին,» որպէս զի թէ ընտրեալն արժանի լինի իր մեծ կոչման ու նպատակին և թէ ընտրող ժողովուրդն իր իմաստութեան աղդաչէն պըտուղները վայելէ և փառաւորուի ապագային մէջ։

Ս. ՓՐԿԻՉ ԽԱՍԹԱԽԱՆԻՍ

Խմբագիր,

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ Ձեր պատուական լրագրոյն միջոցաւ Նոյեմբեր ամսոյ նուիրատուաց անուանքը.

Մեծ. Տեարք,	Ղրս
Բարձրաստիճան ոմն՝ որ սոյն գթութեան ու կարեկցութեան յարկին պատսպարելոյ ամեն առթի մէջ իւր օժանդակութիւնն նուիրել իրեն նուիրական պարտաւորութիւն համարած է բարեհաճեցաւ նը-սիրել 15 Օսմ. ոսկի	1620
Սպարթալեան Վսեմ. Յովհաննէս էֆ. որ իւր բարեգործական գործերուն ծանօթ է, բարեհաճեցաւ նուիրել 50 մէճիտ	1000
Նոյնպէս Աղն. Տիկ. Սըրբուհի Յ. Սպարթալեան բարեհաճեցաւ նուիրել 25 մէճիտ	500
Թոգասի օղլու Տիմիթրաքի էֆ. ըստ իւր բարի սովորութեան, ինչպէս ամեն տարի, այս տարի ևս հաւաքած տիրոնի արժէքին կէսը (որոյ կէսն ևս Յունաց Հիւանդանոցի կը նուիրէ) բարեհաճեցաւ նը-սիրել	2274¼
Ի Նիկոմիդիա Կամսարական և Ընկ. Ծխախոտոյ գործարանի գործաւորներէ հաւաքեալ Ճեռամբ Աբրահամեան Սահակ էֆ.ի	400
Սամաթիոյ Խնամատար Միութենէ Ճեռամբ Կարապետեան Միհրան էֆ.ի	220
Մանուկ Արզեան	108
Միքայէլ Տողրամճեան	60
Յակոբ Մարտիկեան	54
Մ. Յ. Քոչունեան	40
Փանոս Գասարճեան	20
Բարեսէր ոմն	20
Նիկողայոս Ղարիպեան	20
Տիգրան Յարութիւնեանի սրճարանէ հացադին հոկտեմբեր ամսոյ՝	20
Բարեսէր ոմն	20
Տ. Վ. Իգնատիոսեան	10
Տ. Ե. Պաղտասարեան	10
Գումար	6396¼

Մեծ. Տոգթոր Խորասանճեան էֆ. 83 կտոր վիրարուժական գործիքներ 25-30 ոսկւոյ արժողութեամբ։

Բարեսէր ոմն. 100 հատ հաւ, 39 հօխայ ալիւր, 20 հօխայ շաքար, 15 հօխայ իւղ, 160 հատ հաւկիթ, 95 հատ լիմոն, 1 հօխայ վարդեղջուր, 7½ հօխայ շէհրիյէ։

Կիւրճեան Յովհաննէս և Շիշմանեան Յարութիւն 150 հօխայ ոսպ։

Խաչատուր Գալբաքճեան. 153 հօխայ բրինձ։

Մ. Սահակ Ալթբարմաքեան. 1 ոչխար։

Համբարձում Սանտալճեան. 10 հատ դալաս տախտակ։

Աբրահամ Նուրիմեան. 15 հօխայ թէօմպէքի։

Ս. Ղ. Պարսիգպանեան. 60 բաքէթ սիկարի թուղթ։

Մնամք յարգանօք

ի Դիմաց Հիւանդ. Հոգաբ.

Ատենադպիր Ատենապետ

Տէր. Կ.-Փ.-Հէրոյան Մէր. Յակոբեան

1 Դեկտեմ. 1883

Գրաս. Ազգ. Հիւանդ.

Կ. Պոլիս

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Տիյարպէքիր ատիլէ իճրա մէմուրը Ֆէթհուլլահ էֆ.յէ թէրֆիէն բիւթպէի սանիյէ իլէ տէօրտիւնճիւ բիւթպէտէն պիր դբթա Օսմանիյէ նիշանը,

Բուսումախ Էմմանէթի մուհասէպէճիսի Բիւշրի էֆէնտի հազրէթլէրինէ բիւթպէի ուլա սընֆը էվվէլի,

Շուրահ-Տէվլէթ ազասընտան իսմէթ պէյ զատէ Ցահիպ պէյ էֆ. հազրէթլէրինէ Ընատօլու գազասքերլիյի բայէսի թէվֆիհ վէ իհսան պույրուլմուշ տբր։

ՄԻԼԹԷՖԷՐԻԳԱ

Թիւթիւն Բէժիսին մէճլիսը իտարէսի՝ սոն իճթիմալերինտէն պիրինտէ, իւշ ազատան իպարէթ օլարագ Տէրսաատէթտէ մուգիմ պուլունմագ իւզրէ տաիմի պիր գօմիսիօն՝ նասպ իթմիշ օլմաղլա, պու գօմիսիօն իտարէի ումումիյէնին ամէլիյաթը վագբասընա միթէմատիէն նէզարէթ իսթէճէկի կիպի, մէճլիսը իտարէնին միւզաքէրէսինտէն կէչէճէք օլան մէսաիլի տէ թէտգիգ իլէ հաղբրլայաճագ տբր։

Իշպու գօմիսիօն Օսմանլը Պանդասը միւտիրը Մ. Տրվօ իլէ Պարսն Զուիտէնէք վէ Մ. Ֆօրնիտէն միւրէքքէպ օլուպ, միւմայիլէյհ Մ. Տրվօնըն թահթը բիյասէթինտէ պուլունմագ տբր։

Բէժի ուսուլինին 1884 ապրիլ 2|14տէ իշլէմէյէ պաշլամասընա գարար վէրիլիպ, պու գարար՝ գօմիսէր Նուրի պէյ հազրէթլէրի մարիֆէթիյլէ Պապը Ալիյէ էշար իտիլմիշ տբր։

Բէժի մէճլիսը իտարէսի՝ Վիէննատաքի Գրէտի Ընշթատթ պանգասը մէմուրլարընտան Մ. Կրուսմանը սէր մուհասէպէճիլիյէ թային էյլէմիշ տբր։

Մէճլիսը մէգքիւր կէլէճէք յունվարը 2ինէ գատար իճթիմա իթմէյէճէյինտէն, պաշատէ մուհարրէր գօմիսիօն՝ հաֆթատա իւքի քէրրէ պիլիճթիմա իտարէնին ումուրընը բույէթ իտէճէք տիր։

—

Պունտան Եիրմի կիւն գատար մուգատտէմ Բէպան Մատէն իլէ Արապկիր արասընտա չէտիտ պիր հարբ.քէթը արդ վուգու պուլուպ օն սանիյէ գատար սիւրմիւշ, վէ մէսաֆէյի մէգքիւրէտէ վագը պիլճիւվէ գարիյէլէրի խէյվի ու թէլաշա տիւշար իթմիշ իսէ տէ, հիշ պիր ֆէլաքէթ վուգուա կէլմէմիշ տիր։

—

Շարգի Բումէլիտէ մահալլի իսլավարընտան մէնաֆիինի մուհաֆազա իթմէք իւզրէ Հէլաբ նամը իլէ պու քէրրէ թիւրքճէ պիր կազէթա նէշր օլունմայա պաշլամշ տբր։

—

Տէրսաատէթտէ պուլունան պաշլճա Ալէման թիւճարլարը իլէ պազը Ավթրիա թիւճարլարը՝ թիճարէթ ահտնամէլէրի մէսէլէսի իչիւն միւզաքէրէ իթմէք իւզրէ Ալէմանեա տէվլէթինին Տէրսաատէթ ժէնէրալ գօնսօլոսը Մ. Կիլէնին թահթը բիյասէթինտէ օլարագ ադտը իճթիմանէյէ էյլէմիշլէր տիր։

Թիւճարլար էսկի թարիֆալարը իպգասընը թէրվիճ վէ ըէիս Մ. Կիլէ հիւքիւմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան իտիլէն եէնի թէբլիֆին գապուլինի իլթիզամ էյլէմիշ տիր։

Բէիսը մուամիլէյհ՝ էֆքեարընտա ըսրար իթմէյէրէք, «չիմաի ֆէքրիմիզի պէյան իլէ էսպապընը իյզահ իթտիք, պիզի դանտրմագ իչին էֆքեարընդզին տօղրու օլտուղընը իսպաթ իթմէնիզ եգթիզա իտէր» տէմիշ, վէ պատէհու «պու պապտէ պիր չօգ սէօզ սէօյլէյէպիլիր իսէմտէ, կազէթաճըլար լիւգումընտան զիյատէ նէշրիյաթտա պուլունուրլար գօրգուսու իլէ իտիլէն թէբլիֆաթտան տահա զիյատէ պահս իտէմէմ» տէյի իլավէ էյլէմիշ տիր։

Թիւճարլար իսէ, պունու անլամմընշ օլտուգլարը ճիհէթլէ, պիր այտան թէքրար թօբլանմագ իւզրէ տաղընմընշլար տբր։

Ավթրիա թիւճարլարը տախի եէնէ մէգքիւր ահտնամէլէր հագգընտա իճրատի միւզաքէրէ իչիւն պու կիւն թօբլանճագլար տբր։

—

Ճէզաիրը Պահրը Սէֆիտ փիլայէթինտէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն, էյլպաքի տտասընտա նոյեմբերին 24ինճի սապահընը իքի տէֆա զէլզէլէ վուգու պուլմուշ իսէ տէ, պիր կէօնա զայէաթը մուճիպ օլմամընշ տբր։

—

Էվվէլքի կէճէ սաաթ օն բատտէլէրինտէ Սուլթան Պայազիտ ճիվարընտա Քէօքճիւլէր գարուսունտա Եունանը պիր պագգալ տիւքքեանընտան աթէշ զուհուր իտէրէք, իթթիսալինտէքի պիր գասապ տիւքքեանընիլէ պէրապէր միւհթէրէգ օլմուշ տբր։

—

Սէլանիք վիլայէթինտէ Սէրէզ միւթէսարրըֆը Ֆէհիմբաշա հազրէթլէրի՝ մէմուրիյէթինտէն իսթիֆա էյլէմիշ տիր։

—

Պէյօղլունտա Բալո նամ Բում գըզլար մէքթէպինտէ կազ պօրուսընը բաթլամաքյա չակիրտան տիւշարը խէվֆ ու թէլաշ օլմըշ օլտուղընտան տօլայը, կազխանէ իտարէսի՝ Պէյօղլու, Գալաթա վէ Սէթամպօլտաքի կազ պօրուլարընը մուայէնէ իթտիրիպ, չիւրիւքլերի թամիր իթմէյէ պաշլամըշ տբր։

—

Հավալարըն ֆէնալըզը հասէպիյէ Տէրսաատէթ Սու գումբանեասընդն ամէլիյաթը պիր գաչ կիւն թաթիլ իթմիշ իսէ տէ, եինէ տէվամ իթմէյէ պաշլամըշ տբր։ Էվգաֆ նէզարէթիյլէ մէգքիւր գումբանիա արասընտա ախիրէն պիր միւնգասա վուգու պուլուպ, նէզարէթը միւշարէյէյհա՝ Տէրգօս կէօլիւնտէ սու մաքինալարընդն գօնուլճաղը եէրի տավա իթմէքտէ, վէ պունտան ամէլիյաթա պէօյիւք պիր մանիա իյրաս օլընմագտա իմիշ, զիրա մէգքիւր մաքինալարը պաշդա պիր թարաֆա գէյմագ միւմքինսիզ օլուպ, գօնսա պիրէ բէք չօգ վագթ վէ մէսարիֆէ միւհթաճ պուլունմագտա իմիշ։

—

Պու կիւն Պէյօղլունտա քիւչատ օլունճագ իսանէ Պազարընտա ֆիրուխթ օլունմագ իւզրէ Ֆրանսա սէնայիի նէֆիսէ նէզարէթի թարաֆընտան Ֆրանսըզ սէֆիրինին մատամաը Մատամ տը Նոայլա զայէթ կիւզել պիր չինի գապ իլէ պիր ուֆագ հէյքէլ վէ օն ատէտ բէսիմ իրսալ օլունմուշ տբր։

—

Տիւն սապահ Բիրէտէն Տէրսաատէթէ պիր ինկիլիզ վապորը վուրուտ իտուպ, պունտա ինկիլթէրրա Գրալիցասընդն եավէրը հարպլարընտան Սաղս—Գոպուրկ—Կոթա տուգասը բրէնս Ալթիւր իլէ զէվճէսի բաքիպ պուլունմագտա իմիշլեր։

—

ԷՕՄԻՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ

ՍԻԿՈՒՐԹԱՑՍ ԵԱԶԸԼԱՆԼԱՐԱ ՄՈՒԽԱՍՍԼՍ ԹԷԷՄԻՆԱԹ ՍԷՐՄԱՅԷՍԻ

263›000›000

ՖՐԱՆԳ ՏԸՐ

ՆԻՒ–ԵՕՐԳ

ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

ԹԻՒՐԲԻԱ ԻԶԻՒՆ ՏԻՐԷՔԹՕՐ

Գալաթատա Հալաճեան խանընտա նուէրը 16տա

Ա. Հ. ՍԳԷՑՑ

ԱՃԷՆԹԷԼԷՐ

Գրէտի ԺԷՆԷրալ Օթման պանդասընտա

ԺԷԼԷՒԷՆ Գ–Ռ

Պաղչէ-Գարուսընտա նուէրը 24տա

ՄԷՀՐԱ Ս–ՐԷՆ

ՍԱՐԲԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 19 Դեկտ.

Ինկիլիզ էսկամը Ինկ. Լիր.	100- 7/16
Օսմ. էսկամը աչբլար	08- 7/8
» » գաբանար	09-
Խաթիգրաղ 65	10- 7/8
» 69	10-
» 71	65- 1/4
» 72	15-
» 73	09-
Օսմանլը Պանգասը	15- 3/4
Ռուսիա խաթիգրաղը	84- 1/8
Մըսըր տուլ.մութա հըլաէ	63- 3/8
» խաթիյպլը	87- 1/8
Տաիրա Սանիէ (Մըսըր)	63- 1/4
Ռօշիլա խաթիգրաղը (Մըսըր)	84- 3/4
Մաճարիսթ. էսկամը 1877	102- 1/4
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	-

—

Բարիզ 19 Դեկտ.

Ֆրանս. էսկ. 3 % Ֆր.	75-05
» » % 5	105-07 1/2
Օսմ. էսկամը աչբլար	08-95
» » գաբանար	09-05
Խաթիգրաղ 65 Ֆր.	-
» 69	49-
» 73	44-
Բուլգարի շըմէնտըֆէրի	42-
Օսմ. Պանգասը	643-75
Գրէտի Լիոնէ	550-
Գրէտի Ֆոնսիէ	1197-50
Լիոն ագսիօնը	1217-50
Սուէզի ագսիօնը	1986-25
Ռուսիա 5 % 1877	93-1/2
Իթալիա էսկամը	91-25
Մսլր Ֆօնս. մութահըլաէ	318-75
Մաճարիսթան էսկամը	103-1/2
Եունան 5 % 1879	405-
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-20

—

Վիէննա 19 Դեկտ.

Լօնտրա իւզերինէ գամպիօ	121-10
Բուլգարի շըմէնտըֆէրի	19-80

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

—

Էսկ. ումմ. տիւն ագչ. գար.	09-31
Պու սապակ աչբլարը	09-36
Մըսըր մութահըլաէ. գար.	69-
Պու սապակ աչբլարը	69-10
Խաթիգր. 63 (մութօն)	57-50
» 65	55-
» 69 (բրնար	48-25
» 72 (Պօն տիւթրէ.)	16-75
» 73	43-
Բուլգարի շըմէնտըֆէրի	43-25
Վէ չգոֆգակի	8-
Բէրօր Դրչ.	-
Հէվալէսիզ »	35-

—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ԺԷՆԷրալ	6-35
Սթամպօլ պանգասը	7-
Օսմէթէ ԺԷՆԷրալ	4-10
Թրամվայ	3-15

ԱԳԶԼՆԼԷՐԻՆ ՖԻՏԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 դրչ.տան	Դրչ. Բր.
Պէյազ մէճիտկէ ֆարգը	108-
Մէճիտիէ »	100-10
Պէշիք »	102-35
Ալթըբաշ »	103- 5
Պագըր »	740-
Գույմէ	1360-
Ինկիլիզ լիրասը	110- 2
Ֆրանսզ ալթունը	87-30
Բօլ	80-
Գրէմից ալթունը	51-20
Գարպօն գայմէսի	9-37

ԱԶԴ

Պահեմ գարու ջրավաճառ եւ լրագրավաճառ Պ. Պօղոս խորխորունի, մի տարուց չափ փոքր Ասիոյ կողմերը շրջելէ զկնի, այսօր կրկին անգամ իւր նախկին խանութը կը գտնուի. ուստի հրաւէր կը կարդայ խիստ սիրելի Ազգայնոց, թէ ինչպէս որ յառաջ նոյնպէս հիմա կըվաճառուին հոն լրագիրք ու գրեանք։

3—2

ԷՎԶԱՖԸ ՀԻՄԱՑՈՒՆ

Վերեւոմը —մոտ-դէպ էրուբինդեն կելլն էլն։

Եվզաֆը Հիմայուն խայինէսի վարիտաթը ումումկէ իտարէսինտէ պէհեր կիւն միւզայէտելերի իճրա օլընմագտա օլան աթի իւզպիքր մահլիւլաթը պէտելը միւզայէտելերի գըյմէթը մուխամմէնելերինտէն տուն կէօրիւնմիշ օլտըղընտան, իշպու իլանտա մուհարբէր մէնագիլ վէ տեքեաքինին պիր հաֆթա տահա իլանը մէճլիսը իտարէ գարարը իգթիզարընտան պուլունմուշ օլմաղլա, պէր մուհիպլը գարար իշպու 1299 սէնէսի թըշրինը սանինին 28ինճի կիւնինտէն իթիպարէն շէհրը քեանունը էվվելին ճինճի բազար էրթէսի կիւնինէ տէկին պիր հաֆթա զարֆընտա միւզայէտելերի իճրա գելընմաղընտան, եէվմը մէգքիւրտէ հէր նէ մզդար զամմ վուգու պուլուր իսէ, գապուլ խիլերէք վէ էրթէսի սալը կիւնիւ տախի 5% վէ տահա զիյատէ զամմ օլունուր իսէ գապուլ օլունուզ, օնտան սօնդրա Պալը Ալիյէ արզ ու իմթիյզան գելընմաղը ճինճի տէֆա օլարագ իլան ու իիթար օլունուր։

.. 69 .. 3860 .. 2500·(1) Էյուպտա ֆամիի քէպիր մահալլէսինտէ ֆամիի քէպիր ճատտէսինտէ էպը էյուպ Էնսարի վագֆընտան չէհրի 200 դրչ. քիրալը թէրպիէն 40 դրբա արսատա մէպնի մուգատէմա սըղրը գասապը էլեեվմ 1 պապ աշճը տիւքքեանընրն 120 սէհիմ իթիպարը իլէ 22 պուչուգ սէհիմ հիսէսի։

.. 18 .. 7781 .. 500·—Անատօլու հիսարընտա Պէյիւք կէօքսուտա Զավուշ Պաշը ճատտէսինտէ Հարէմէյն կէտիքեաթընտան սէնէվի 5000 դրչ. քիրալը տէրունինտէ 1 ախբը վէ 2 գույու վէ 1 օտա վէ 1 սաղիր ֆրունը միւթէմիլ 1 պապ պօսթան կէտիկինին 160 սէհիմ իթիպարը իլէ 19 հիմ վէ 1 սէհիմտէն սիւտիւս սէհիմ հիսէսի։

.. 30 վէ 32 վէ 34 վէ 36 վէ 6 .. 6795 .. 3000·—Ֆընտըգը գուրպինտէ Մօլա Զէլէպի մահալլէսինտէ Տօղրամաճը սօգաղընտա վէ Տէրէ Իչի ճատտէսինտէ Օելամտար Մուսթաֆա բաչա վագֆընտան թէրպիէն 270 դրբա արսա իւզերինէ մէպնի 6 օտա վէ 2 սուֆա վէ 70 դրբա պաղչէյի միւշթէմիլ չէհրի 250 դրչ. քիրալը ախչապ 1 պապ մէնդիլ իլէ թահթընտա 4 պապ տէքեաքինին ըուպ հիսէսէրի։

.. 1 վէ 3 վէ 57 .. 1137 .. 3500—Ֆընտըգը գուրպինտէ Մօլա Զէլէպի մահալլէսինտէ Համմամ սօգաղընտա վէ Տօլմա պաղչէ ճատտէսինտէ տէֆթէրտարը էսպադ Իսրահիմ էֆ. վէ Սապրի Մէհմէտ էֆ. վագֆը իլէ մախսուլաթ թէրպիէն 250 դրբա արսատա մէպնի 5 օտա վէ 2 սուֆա 1 գույու վէ 750 դրբա պաղչէյի միւշթէմիլ 1 պապ մէնդիլ վէ թահթընտա քեաին պէրպէր տիւքքեանը միլքինին անճագ մումիլէյհ Իսրահիմ էֆ. վագֆընտան օլան մահալին նըսֆ հիսէսի։

.. 4 .. 10000 .. 7800·—Հաթապ գաբուսու խարիճինտէ Ախի չէլէպի մահալլէսինտէ Սօղանճըլար սօգաղընտա հարէմէյն կէտիքեաթընտան թէրպիէն 80 դրբա արսատա մէպնի 1 օտա վէ պիր սուֆայը միւթէմիլ մէտուտա քեարկիր պիր պապ եուսուրթաճը տիւքքեանընրն միւլք մա կէտիքրուպ հիսէսի։

.. 5 .. 8000 .. 5000·—Ախբը գարուտա Ագ Պըյրգ մահալլէսինտէ Ագ Պըյրգ համմամը ճատտէսինտէ Հաֆրզ Ահմէտ բաչա վագֆընտան թէրպիէն վէ թախմինէն 800 դրբա պիր գրթա մէնզիլ պաղչէսինին նըսֆ հիսէսի։

.. 27 .. 3000 .. 2000·—Եէտի գուրպինտէ Քիւրքճի պաշը Հիսամ էտտին աղա մահալլէսինտէ Եէտի գուրպինտէ ճատտէսինտէ Հաֆրզ Ահմէտ բաչա վագֆընտան թէրպիէն 100 դրբա արսատա մէպնի 3 օտա վէ պիր սուֆա վէ 1 գույու վէ 50 դրբա պաղչէյի միւշթէմիլ ախչապ պիր պապ մէնդիլին նըսֆ հիսէսի։

.. 26 .. 2000 .. 1050·—Զարչուի քէպիրտէ Պօտրումխանընտա իսթգաթտա հարէմէյն կէտիքեաթընտան չէհրի 60 դրչ. քիրալը թէրպիէն 30 դրբա արսատա մէպնի քեարկիր պիր պապ օտանընն սիւլիւս հիսէսի 6ընճը տէֆա։

.. 11 վէ 13 .. 2875 .. 1400·—Զարչուի քէպիրտէ Տիվրիք սօգաղընտա հարէմէյն կէտիքեաթընտան չէհրի 300 դրչ. քիրալը թէրպիէն 8 դրբա արսատա մէպնի քեարկիր պիր պապ գաբամաճը տիւքքեանընրն 20 հիսսէ իթիպարը իլէ պիր հիսսէսի 6ընճը տէֆա։

.. 2 վէ 4 .. 1650 .. 900·—Զարչուի քէպիրտէ Գապազար օրթա սօգաղընտա հարէմէյն կէտիքեաթընտան չէհրի 80 դրչ. քիրալը թէրպիէն 6 դրբա արսատա մէպնի պիր պապ քեարկիր գարամաճը տիւքքեանը էլեեվմ 2 նամէրօլը պիր պապ գարամաճը տիւքքեանընրն 20 հիսսէ իթիպարը իլէ պիր հիսսէսի 6ընճը տէֆա։

.. 18 .. 2910 .. 1750·—Գարանը տագիզ գուրպինտէ Բարաղզատէ մահալլէսինտէ Ուն գարանը ճատտէսինտէ Սուլթան Մահմուտ խանը սանի վագֆընտան թէրպիէն 140 դրբա արսատա մէպնի ֆէվգինտէ 1 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ սէնէվի 6000 դրչ. քիրալը ախչապ 1 պապ աշճը տիւքքեանընրն 120 սէհիմ իթիպարը իլէ 3 սէհիմ հիսսէսի 8ինճի տէֆա։

.. 37 .. 2000 .. 1100·—Զարչուի քէպիրտէ Պօտրում խանը ֆէվգինտէ հարէմէյն կէտիքեաթընտան չէհրի 50 դրչ. քիրալը թէրպիէն 30 դրբա արսատա մէպնի քեարկիր պիր պապ օտանընն սիւլիւս հիսսէսի 6ընճը տէֆա։

.. 10 .. 1000 .. 500·—Մաճունճը գուրպինտէ Ուզուն Եուսուֆ մահալլէսինտէ Հիսամէտտին սօգաղընտա Ուզուն Եուսուֆ վագֆընտան թէրպիէն 60 դրբա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 գույու վէ 50 դրբա պաղչէյի միւշթէմիլ ախչապ պիր պապ մէնդիլին նըսֆ հիսսէսի 6ընճը տէֆա։

.. 13 վէ 15 .. 8000 .. 6600·—Թօբխանէտէ Սէֆէր բէթխիւտա մահալլէսինտէ Չըղմաղ Գօլթուգճու սօգաղընտա Էլհաճ Մէհմէտ էֆէնտի վագֆընտան թէրպիէն 160 դրբա արսա իւզերինէ մէպնի 6 օտա վէ իքի սուֆա վէ 1 գույու վէ 100 դրբա պաղչէյի միւշթէմիլ ախչապ 2 պապ մէնդիլ։

.. 77 վէ 79 .. 3750 .. 2000·—Ավրաթ բազարը գուրպինտէ Խուպեար մահալլէսինտէ Հասէքի ճատտէսինտէ Սուլթան Մահմուտ խան վագֆընտան թէրպիէն 100 դրբա արսա իւզերինէ մէպնի չէհրի 90 դրչ. քիրալը պիր պապ գավէվ մէ քիւրքճի տիւքքեանլարընն նըսֆ հիսէսէրի։

.. 4 վէ 3 .. 10437 .. 2000·—Պէյօղլունտա Գամէր խաթուն մահալլէսինտէ Էրմէնի քիլիսէսի սօգաղընտա Ապուպէքիր աղա վագֆընտան 6 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 1 սարնրճ միւշթէմիլ սէնէվի 9000 դրչ. քիրալը վագֆիր ախբրլէ մախսուլաթ պէրմուճիպի սէնէտա 132 դրբա 34 բարմագ արսատա մէպնի թահթընտա 4 պապ տէքեաքինի միւշթէմիլ պիր պապ մէնդիլտէն անճագ մումիլէյհ Ապուպէքիր վագֆընտան օլան 12 դրբա 16 բարմագ մահալին սիւլիւս հիսսէսի։

.. 36 վէ 32 վէ 34 .. 5002 .. 3000—Սթավրոզ գարիյէսինտէ գարիյէի մէգքիւր ճատտէսինտէ Մէհմէտ Ճաքիր պէյ վագֆընտան միւլքի վէ սէրպօսթան Հաճի Ապուլլահ աղա վագֆը կէտիքեաթընտան կէտիկի օլմագ իւզրէ թէրպիէն 25 դրբա արսատա մէպնի ֆէվգինտէ 1 օտա վէ չէհրի 37 դրչ. քիրալը մուգատէմա տուխանի էլեեվմ պիր պապ էսկիճի տիւքքեանընրն պիւթիւն կէտիկի իլէ գունտուրաճը վէ ֆէսսֆի տիւքքեանը միւլքլէրինին սիւլիւս հիսսէլէրի։

.. 42 .. 2500 .. 1800·—Խասքեյօյտէ Ապտիւսսէլամ մահալլէսինտէ Զրգսալրն ճատտէսինտէ աշճը Հիւսէյին աղա վագֆընտան թէրպիէն 80 դրբա արսատա մէպնի 3 օտա վէ 20 դրբա պաղչէյի միւշթէմիլ չէհրի 40 դրչ. քիրալը ախչապ պիր պապ մէնդիլ։

(1) Ճիւմլէլերին պաղարընտա իլք հիզատա պուլունան բագգամլար՝ մահալլաթըն նիւմէրօլարընը, իքինճի հիզատաքիլէր՝ գրյմէթը մուխամմէնելերինին, վէ իւչինճի հիզատաքիլեր՝ պէտելը միւզայէտելերինի պիլտիրմէ քաթ արիլէր։

ԻԼԱՆԱԹ

Պէյօղլունտա Ազա Ճամիտէ 151 նուէրօլու կազինօտա կէչէն սէնէ կիպի պուէնիմիւզտէրի սալը կիւնիւ 8տէ մէչհուր հանէնտէ ճիվան ադանրն թագըմը իճրաի թէրէնիւմ իտէգէկինտէն, թէչրիֆ պոյուրան գէվաթրն մէմմուն օլաճաղը՝ տիւքքեանճը թարֆընտան իլան օլունուր։

8—3

Խասթախանէ իչիւն միւպայասընա լիւզում կէօրիւնէն 20 չիֆթ պէօյիւք պոյ Օսմանը չիզմէսինին պէհէր չիֆթի 93 զուրուշտա թաւէպի էօհտէսինտէ պուլունտուղընա, վէ չէհրը հալը Բումինին 10ընճը ճումաա էրթէսի կիւնիւ սաաթ 10 ա գատար հէր դաչբարա թէնգիլ օլունուր վէ 12 ինճի բաղար էրթէսի կիւնիւ տախի 5% թէնգիլ գէլընրը իսէ գապուլ օլունուպ, օնտան սօնդրա թէնգիլ գապուլ իտիլմէյէճէկլինէ պինանէն, նօգանը իլէ իմալ իթմէկէ թայիպ օլանլարըն էվգաֆը Հիմայուն մէճլիսը իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

6 քեանունը էվվել 99 3—2

Էրկէնի մատէնի հասբլաթընտան 20 000 էէնի գըյէ նուխասը խալիսին էսմանը լիրա 100 զրուշ հիսապը իլէ ըէչինէն թէէտիյէ օլունմագ իւզրէ, իշպու քեանունը էվվելը Բումինին 13ինճի բէնչէնկիկ կիւնիւ պիլմիւզայէտ ֆիրուխթ օլունաճաղը վէ եէվմը մէգքիւրտէ նիհայէթ սաաթ օնտա միւզայէտյէ խիթամ վերիլիպ անտէն սօնրա զամմ գապուլ օլունմայաճաղը վէ մէզատ գախմէսինտէ բէյ սիւրիպ տէ միւզայէտէնին խիթամընա գատար միւրաճաաթ իմմէյէնլերէ քէֆը եէտա իթմիշ նազարը իլէ պագըլաճաղը վէ ֆագաթ թէգարրուր իտէն պէտել տուն կէօրիլմիկի հալտէ, ֆիրուխթընտա իտարէ մուխթար գալաճաղը ճիհէթլէ, թայիպ օլանլարը տէբօղիթօ վէ եա միւթէպէր քէֆիլլէրիլէ Օրման վէ Մէհատին մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

6 քեանունը էվվել 99

ԲԱՐԻԶ ՄԷԹԷԹՊԷ ԹՐՊՊԻՅԷՍԻ ՏԻՇՃԻՍԻ ՏՕԳԹՕՐ ՏՈՒՐԻՆԻՆԻՆ ԹԷՐԹԻՊԻ

Ինանընն հրգիզը սըհհէթինէ էլզէմ վէ լապիտ օլան թէտապիրատէն պիրի տէ տիլլերինին թէմիզլիյի մատէսի օլուպ, էկէր պունա տըգգաթ օլունմաղ իսէ, պունտան խայլի մագարրաթ հուսուլէ կէլէպիլմէյի կիպի, բէք չօգ խասթալըգ տա անտէն նէչէթ իտէր։

Մէրէթ Թայէ կազէթասը՝ աղգընը թէմամէն մուհաֆազա արզուսընտա պուլունան զէվաթրն տօգթօր Տուրինի գատար թէհրիպէ վէ էհլիյէթի պուլունան պաղգա պիր բէհպեր տահա պուլունմատըղընը վէ մումիլէյհին 1863 տէ «աղգըն հրֆգը սըհհէթի» իւնվանը յա նէյր իթտիկի ըսալէտէ միւնէրրեհ թէնպիհաթը թէքմիլ քիմեպիրլէր թարաֆրնտան թագտիր օլունտըղընը պէյան խէյօր։

Գանէ-է նամ Ինկիլիզ էզգախանէսի տիրէրին մինէտինի պօղմայըգ մուհաֆազա խալէ, վէ տիլ էթլէրինի գուվվէթլէնտիրէն տիլ սույու իլէ տիլ թօվլընը թամիպը մումիլէյհին բէվթիգէն թէրթիպ իլէմիշ տիր։

Պու տիլ սույընն սուրէթը խթիմալինէ կէլինճէ, մէղքիւր սուտան իքի իչ տամլա պիր տիւլպենտ բարչաը իւզերինէ գանուլուպ տիլէ բգօսընը հաստ, էն շիտտէթլի աղրըլան պիլէ կէչէր։

Տաղթօր Տուրինինին տիլ ֆըրչալարը էքսէր աթրպպա թարաֆընտան թագտիր ու թավսիյէ օլունմուշ օլմաղլա, Գանէ-է էզգախանէսի մէգքիւր ֆըրարը պիլխասսա Լօնտրանընն պիրինճի ֆապրիգալարընտան կէթիրթմիշ տիր։ Իմմի պու թէրթիպի եաբարրմագ արզու տրնտա պուլունանլար Պէյօղլունտա Գանէ-է պիրատէրլերին Ինկիլիզ էզգախանէսինէ միւրաճաաթ իթտիրէրինտէ էպհէրհէթ խօշնուտ օլաճակլար տրը։

Գանէ-է պիրատէրլէր էզգախանէսինտէ, Գալաթատա Եիւքսէք գալարրբմտա Ի. ԳԱՐՈՒԱՆԱՆԸՆ Նօ. 95 էզգա տէբօղիթ օսընտա վէ տիր պիլէհիմէ միթէպէր էզգաճբարտա թարտան վէ բէրաքէնտէ սաթըրը։

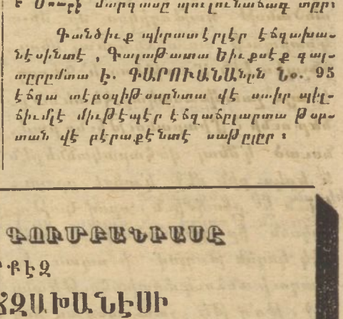

ԲԱՌԻԼԻՆ ԱՆԻՍՕՆ ԲԷԼԷՄԷՆԻՆ

Նէզլէ, կէօրիւս էնմէսի, էօքսիւրիւք, Թրգնէֆէս, պօղազ ացրըսը վէ պու կիպի տիր խաթալրգլարա քեամիէն ղիֆա վէրիր։ Վ. Լինճէլ նամ Ինկիլիզ գարատը՝ չէտտա պիր էօքսիրիքտէն թաթալընգտա, պունը խթիմալ իթմիշ վէ պիրինճի չիչէտ էրիրի բաք օլմուշ տրը։

Հէր չիչէնին ադգընտա Թոմաս Բոուել Պլէֆէրտը Բոա Լէնդը իսպրէսի՝ սկսակ զէմին իւզերինէ պէյազ եաղըլարա մուհարբէր պուլունաճագ։ պու մարգաը թայրանան չէրէ սաթթէ տիր։ հէր պիր էթիքէթ իւզերինէ ֆապրիգասընն Լէյն Ֆիլի է Մոբի մարգաը պուլունաճագ տրը։

Գանդիլք պիրատէրլէր էզգախանէսինտէ, Գալաթատա Եիւքսէք գալարրբմտա Ի. ԳԱՐՈՒԱՆԱՆԸՆ Նօ. 95 էզգա տէբօղիթ օսընտա վէ տիր պիլէհիմէ միթէպէր էզգաճբարտա թարտան վէ բէրաքէնտէ սաթըրը։

Մ. ՄԷԶԶԷԹԷ Վէ ԳԱԶԵԹԷՆԷՔՍԸ

ՄԷՐԹԷԶ

ՏԸՐՕԿՐԻ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ

ՍԹԱՄՊՕԼՍԱ ԵԷՆԻ-ՃԱՄԻ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ ՅՅ ՆՈՒՄԷՐՕՏԱ

Իշպու գատիմ Տրօկրրի Մէրքէզ էզգախանէսինտէ ֆիյաթը միւթէտիրէ իլէ ճընը ալատան վէ մամուլաթը մէրղուսպէտէն օլարագ։

Մամուլաթը քիմեէվիյէ վէ մուալեճաթ վէ էտվիյէի միւթէնէվիյէ։

Վէ Նօրվէկիանրն պալըգ եաղը։

Վէ խալիս գընագընա սօլֆաթասը։

Վէ հէր նէվ բայէհալը զամկ արապի բաաթիլեալարը։

Վէ հէր ճընատան ալէա գօնեագ։

Վէ գընագընալը վի էլիքրի էնվաի շարապլար։

Վէ հէր պիր տիւրլիւ մատէն սուլարը վէ էճզաճը ալաթ ու էտէվաթը։

Վէ ֆօթօկրաֆիա լեվազիմաթը պուլունտուղը։ Վէ մինեէ գատիմ քէսպը մաարուֆիյէթ իթմիշ օլան իշպու մաղազատա թէհարէթը լայրգա վէ սիւրաթը միմքինէ իլէ վերիլէն էմրէ թէմամի միւթապագաթ օլունարագ։ մուալեճաթրն թէրթիպ ու իմալ օլունտըղը միւշթէրիլերինէ վէ ումումի էհալիի պէլտէյէ իլան օլունուր։

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻ ՀԱԿԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ԻՒՂ

Որոյ աղդուութիւնն հաստատուած է 25 էն աւելի տարիներու փորձովհետեւեալհիւանդութեանց համար. կուրծքի հիւանդութիւն, թոքախտ, թոքառաջիգ հիւանդութիւն, հաբուլս, յամառ հակ, խոյլ, աւշային գեղձերու ուռայցներ. մրթի հիւանդութիւնք, սրքիւն, սպիտակ դաշտան, ընդհանուր տկարութիւն և այլն. նաև տկար և փափկակազմ տղաքները զօրացնելու համար շատ դիւրաւ կը խմուի։

Օգուտանալու է սովորական իւղերէն և մանաւանդ անոնցմէ որ շահապետական նպատակներով բնական իւղերու տեղ և իրբ թէ անոնցմէ աւելի ազդութիւն և արժէք համ տալու համար շինուած են։ Այն իւղերն ուրիշրանի չեն հասայեր բայց միայն ստամոքսը ընդդուտնան ղղռելու հոմանեցնելու. երբեմն շատ վտանգաւոր ևս կրնան ըլլալ։

Բնական և զուտ ձկան իւղ գտնելու ապահովութեան համար պէտք է գտնել ՀՕԿԻ ԻՒՂԸ, որ եռանկիւնի շիշերով կը ծախուի։ Պահանջել հօկի անունը և Բարիզ թմչական Ճեմարանին քիմական զորհոց գլուխ Պ. Լ. Լանէօքի վկայութիւնը որ իւրաքանչիւր շիշի էթիքէթին վրայ կը գտնուի։ Տէլլա Սուտայի և այլ Պուսոյ համբաւաւոր դեղավաճառագործով կը գտնուի։

1883 տարուց յետոյ 1 էն սկսեալ հօկի մօրիւ ձկան բնական իւղի շիշերուն էթիքէթներուն վրայ Գաղիոյ կառաւարութեան գինքն պիտի գտնուի այս մասին ուշադրութիւն ընեցուէ։

Թիւրքիա իշխուն ումումի տեբօղիթօ՝ Տէրսաատէթտէ Ժ. Պ. Տալիճիօ մաղազասընտա։

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԶԱԶ ԱՆՏՕՆ ՍԱԳԱՏԱՆ

ՊԱԶԻԼ ԳՈՒՐՈՒԳԼԻ Վէ ԱՆԺՊՈՒԼՇԷՆԻՆ ԹԱՀԷԹ ԻՏԱՐԷՍԻՆՏԷ

ՊԷՕՑԻՒԼԴ ԳՈՒՐՕՆ ԳԱԶԻՆՕՍԸ

ԴԱՐԻՊԼԷՆ ՔԻԻՇԱՏ ՕԼՈՒՆԱՃԱԳ

ԿԻԼԶԼՃԷ ՏԷՕՇԷՆՄԻՇ ՍԱԼՕՆԼԱՐ—ԵԱԹԱԳԼԱՐ—ՆԷՎՈՒՍՈՒԼ ՊԻԼԱՐՏՕԼԱՐ—Է՝Ն ԱԼԱ ՃԻՆՍ ՄԷԷԲԻԼԱԹ Վէ ՄԷՇԲՈՒՊԱԹ

Իշպու Եէնի իտարէ՝ մէգքիւր գազինոնը բէք միւքէմմէլ վէ մունթազամ օլմասընա էյտէն կէլէնի տիրիղ իթմէտիյինի բաղպէթլու է հալիյէ իլան իտէր։

Մէգքիւր գազինոտա նիհայէթ տէրէճէ թէմիզլիք վէ նիզամ ու ինթիզամ մէվճուտ օլտուղը կիպի, կէրէք թիւրքիանը վէ կէրէք մէմալիքը էճնէպիյէնին պաշլըճա կազէթալարը պուլունաճագ տրը։